

**Latvijas Republikas Kultūras ministrijas
pasūtītais pētījums**

Pētījuma projekta nosaukums:

**LATVIJAS REĢIONĀLO PROFESIONĀLO TEĀTRU SKATĪTĀJU
PIEPRASĪJUMA UN APMEKLĒJUMA MOTIVĀCIJAS IZPĒTE**

Izpildītājs: BALTIJAS SOCIĀLO ZINĀTŅU INSTITŪTS

Projekta vadītājs: Mag. soc. Evija Kļave, projektu vadītāja

/Evija Kļave/

2002. gads

Saturs

	Lpp.
PĒTĪJUMA APRAKSTS	2
GALVENIE SECINĀJUMI	3
PĒTĪJUMA REZULTĀTI	5
1. TEĀTRU APMEKLĒTĪBA: TO KAVĒJOŠIE UN VEICINOŠIE FAKTORI	5
1.1. Teātru apmeklētības biežums	5
1.2. Teātru apmeklēšanu kavējošie un pamudinošie iemesli.....	8
1.3. Biļešu cenu atbilstība skatītāju pieprasījumam	13
1.4. Izrāžu norises dienas un laiks: skatītāju pieprasījums	19
1.5. Teātra apmeklētību ietekmējošo faktoru loma skatītāju vērtējumā	22
2. REPERTUĀRA ATBILSTĪBA SKATĪTĀJU PIEPRASĪJUMAM	27
2.1. Skatītāju pieprasītākās izrādes pēc satura	27
2.2. Skatītāju pieprasītākie žanri.....	29
2.3. Oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu skaita atbilstība skatītāju pieprasījumam	33
3. CITU TEĀTRA APMEKLĒTĪBU IETEKMĒJOŠO FAKTORU NOZĪME	37
3.1. Apkalpojošā personāla darba vērtējums	37
3.2. Telpu ietekme uz teātra gaisotni	38
3.3. Apmierinātība ar teātra izrāžu programmiņu satura kvalitāti	39
4. STATISTIKA: TEĀTRU REPERTUĀRI UN APMEKLĒTĪBA	41
REZULTĀTU TABULAS	Lpp.
Paskaidrojumi datu nolasīšanai un rezultātu precizitāte	1
Tabulas – kopējie rezultāti	3
Daugavpils teātris	46
Liepājas teātris	88
Valmieras drāmas teātris	130
PIELIKUMI	171
Anketa latviešu un krievu valodās	

PĒTĪJUMA APRAKSTS

➤ **Pētījuma laiks:** 2002. gada septembris – novembris.

➤ **Pētījuma lauka darba laiks:** 2002. gada 5. – 30. oktobris.

➤ **Pētījuma mērķis:** Izpētīt reģionālo profesionālo teātru – Liepājas teātra, Valmieras drāmas teātra un Daugavpils teātra - skatītāju viedokļus, lai noskaidrotu viņu pieprasījumu, kā arī motivāciju apmeklēt teātri.

➤ **Pētījuma uzdevumi:**

- 1) Noteikt reģionālo profesionālo teātru skatītāju izrāžu apmeklētības biežumu, to veicinošo un kavējošo subjektīvo un objektīvo faktoru ietekmi.
- 2) Noskaidrot teātra izrāžu skatītāju prasības pret repertuāru – pieprasītākās izrādes pēc satura un žanra, kā arī oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu skaita atbilstība skatītāju pieprasījumam.

➤ **Pētījuma metode:** Individuālās intervijas teātra izrāžu apmeklējuma laikā.

➤ **Pētījuma mērķa grupa:** Reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji vecumā no 12 līdz 74 gadiem.

➤ **Pētījuma izlases lielums:** 447 respondenti, no tiem:
147 Daugavpils teātra apmeklētāji;
151 Liepājas teātra apmeklētāji;
149 Valmieras drāmas teātra apmeklētāji.

➤ **Darba grupa:** Grupas vadītāja: Dr. soc. Brigita Zepa
Projekta vadītāja: Mag. soc. Evija Kļave
Atskaiti sagatavoja: Mag. soc. Evija Kļave (datu analīze un interpretācija, atskaites sagatavošana), socioloģijas maģistrante Inguna Peņķe (primārā datu apstrāde un tabulu sagatavošana) un Bac. Mat. Jolanta Krišāne (zīmējumu sagatavošana).

GALVENIE SECINĀJUMIⁱ

- Lielākā daļa reģionālo profesionālo teātru izrāžu skatītāji apmeklē teātri dažas reizes gadā un biežāk, bet viena piektā daļa to dara retāk kā reizi gadā.
- Visaugstākā teātra izrāžu apmeklētība ir Valmieras drāmas teātrī, kaut arī ir vērojama tendence tai samazināties, par ko liecina arī Valmieras drāmas teātra apmeklētāju uzvedības pašvērtējums.
- Liepājas un Daugavpils teātros izrāžu apmeklētība ir zemāka, bet tai ir tendence pieaugt (Liepāja) vai palikt gandrīz nemainīgai (Daugavpils).
- Teātra apmeklēšanu pamudinošo faktoru raksturs liecina par to, ka teātra apmeklējums skatītājiem sniedz gan garīgu un intelektuālu baudījumu, gan atpūtu no ikdienas rūpēm un sadzīves rutīnas, tādējādi uzlabojot viņu dzīves kvalitāti.
- Lielākā daļa reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju vēlētos biežāk apmeklēt teātri, kas norāda uz augstu teātru apmeklētāju motivāciju apmeklēt teātri. Tāpēc ir nepieciešams pēc iespējas mazināt teātra apmeklētību kavējošo faktoru lomu.
- Galvenie teātra apmeklēšanu kavējošie iemesli ir laika trūkums, augstas biļešu cenas, naudas trūkums un teātra atrašanās vieta – tālu no mājām.
- Nav vērojama nedz subjektīvo, nedz objektīvo faktoru dominējošā negatīvā ietekme uz teātra apmeklēšanas biežumu, pastāv abu faktoru tipu mijiedarbība.
- Lielākā daļa reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju ir apmierināti ar pašreizējām biļešu cenām, un summas, kuras viņi ir gatavi maksāt par teātra apmeklējumu, atbilst vidējām biļešu cenām teātros.
- Domājot par biļešu cenu politiku, ir vēlams paredzēt atlaides gan pensionāriem, gan mazturīgajiem, gan ģimenēm ar bērniem, tādējādi padarot teātra mākslu pieejamāku grupām, kuras biežāk nav apmierinātas ar pašreizējām biļešu cenām un kuru atvēlētās naudas summas teātra apmeklējumam neatbilst vidējām biļešu cenām. Līdz ar to tiktu paaugstināti arī kopējie teātra apmeklētības rādītāji.
- Piemērotākais laiks teātra apmeklējumam darba dienās ir vakara stundas, sestdienās un svētdienās biežāk par piemērotāko laiku atzītas pēcpusdienas, bet svētku dienās – gan pusdienlaiks, gan pēcpusdienas stundas.

ⁱ Galvenie secinājumi ir balstīti un izriet no kopējiem pētījuma rezultātiem, nenorādot uz atšķirībām konkrētu reģionālo profesionālo teātru starpā, kuras ir analizētas pētījuma rezultātu izvērstajā izklāstā.

➤ Pastāv trīs teātra apmeklējuma izvēli ietekmējošo faktoru grupas: (1) vislielākā ietekme uz teātra apmeklētāja izvēli ir izrādes saturam, žanram un norises laikam, (2) vidējā grupā nozīmīguma ziņā ierindojas izrādes norises diena, noteiktu aktieru piedalīšanās un lugas autors, (3) vismazākā mērā izvēli apmeklēt teātri ietekmē biļetes cena, reklāma un izrādes režisors.

➤ Divas trešās daļas reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju atzīst, ka viņiem ir iespēja izvēlēties savām interesēm un gaumei atbilstošu teātra izrādi, kas norāda uz to, ka lielā mērā tiek apmierināts teātru apmeklētāju pieprasījums.

➤ Izrādes saturs ir viens no teātru apmeklētāju izvēli visietekmējošākajiem faktoriem. Vislabprātāk tiek apmeklētas izklaidējoša rakstura izrādes, kam seko nopietna psiholoģiska rakstura izrādes, un neliela daļa vislabprātāk apmeklē izrādes ģimenei ar bērniem.

➤ Pētījuma rezultāti ļauj izdalīt trīs mērķa grupas atbilstoši viņu iecienītākajam izrādes saturam: (1) jauniešu auditorija, kurai vislabāk patīk izklaidējošas izrādes, (2) teātra apmeklētāji vidējos un brieduma gados ar augstāko izglītību, kuri vislabprātāk apmeklē nopietna psiholoģiska rakstura izrādes, (3) ģimenes ar bērniem, kas labprātāk skatās tieši izrādes ģimenei ar bērniem.

➤ Attiecībā uz otru teātra apmeklējumu ietekmējošāko faktoru – izrādes žanru, var izdalīt četrus pieprasītākos žanrus un atbilstošās mērķa grupas: (1) psiholoģiskās drāmas – teātra apmeklētāji vidējos un brieduma gados ar augstāko izglītību, (2) muzikālās izrādes – ekonomiski aktīvie teātra apmeklētāji vidējos gados, (3) mūsdienu un (4) klasiskās komēdijas – jauniešu auditorija.

➤ Biežāk iestudējamais izrādes žanrs ir muzikālās izrādes, taču drošus secinājumus nevar izdarīt, jo atbilžu sadalījums ir ļoti izklaidēts un atbildējušo skaits par katru izrādes žanru ir neliels.

➤ Nav iespējams izvirzīt drošus secinājumus par reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju apmierinātību ar oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu daudzumu sezonā, jo ir liels to skaits, kas nav snieguši konkrētu atbildi. Tomēr ir vērojama pozitīva tendence – teātru apmeklētāji ar esošo situāciju ir drīzāk apmierināti nekā neapmierināti.

➤ Nedz apkalpojošā personāla darbs, nedz telpu dizains neietekmē negatīvi reģionālo profesionālo teātru apmeklētību.

PĒTĪJUMA REZULTĀTI

Pētījuma rezultātu izklāstā un analizē par katru jautājumu vispirms tiks aplūkoti kopējie dati par visiem teātriem, pēc tam tiks izdalīts atsevišķi katrs pētījumā iekļautais teātris un veikts gan to savstarpējais salīdzinājums, gan salīdzinājums ar kopējo ainu, visbeidzot katrs rādītājs tiks analizēts sociāli demogrāfisko pazīmju griezumā, norādot uz vērā ņemamām atšķirībām dažādu sociāli demogrāfisko grupu starpā.

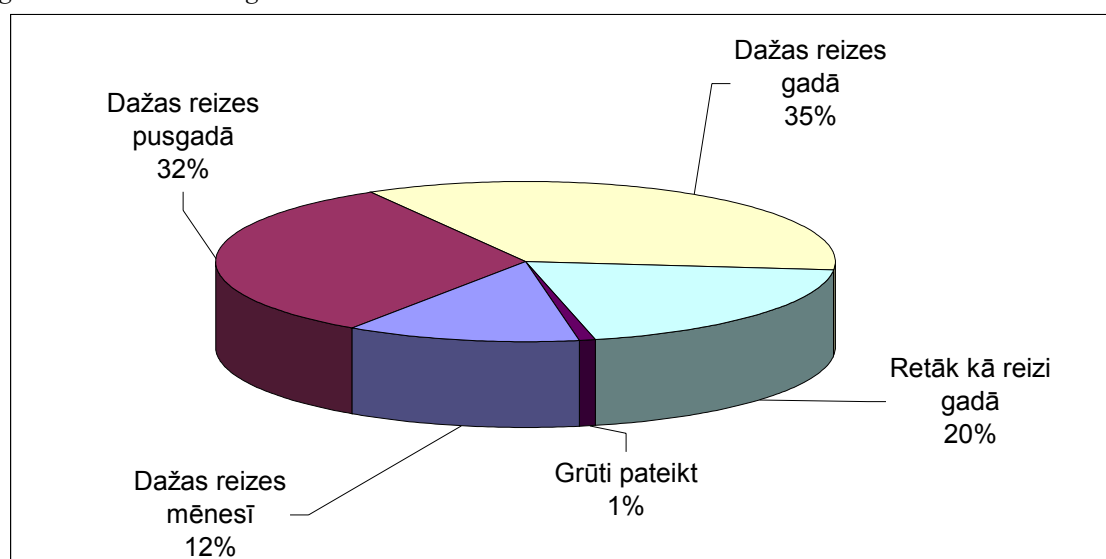
1. TEĀTRU APMEKLĒTĪBA: TO KAVĒJOŠIE UN VEICINOŠIE FAKTORI

1.1. Teātru apmeklētības biežums

Reģionālo profesionālo teātru apmeklētības biežums tika mērīts, noskaidrojot teātru apmeklētāju teātra apmeklēšanas paradumus. Dažas reizes nedēļā teātri apmeklē tikai 0.4% aptaujāto, tāpēc rezultātu analizē tiks summētas atbildes “dažas reizes nedēļā” un “dažas reizes mēnesī”. Tādējādi, kā redzams 1. zīmējumā, dažas reizes mēnesī teātra izrādes apmeklē 12% no aptaujātajiem teātru apmeklētājiem. Apmēram viena trešā daļa (32%) reģionālo teātru apmeklētāju atzīst, ka teātri apmeklē dažas reizes pusgadā, gandrīz tikpat liels respondentu skaits (35%) teātri apmeklē dažas reizes gadā. Līdz ar to var secināt, ka lielākā daļa (79%) reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju apmeklē teātri dažas reizes gadā un biežāk. Retāk kā reizi gadā teātri apmeklē vienā piektā daļa (20%) reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju.

1. zīmējums. Teātra apmeklēšanas biežums (%).

Jautājums: Cik bieži Jūs apmeklējat teātri – dažas reizes nedēļā, dažas reizes pusgadā, dažas reizes gadā vai retāk kā reizi gadā?

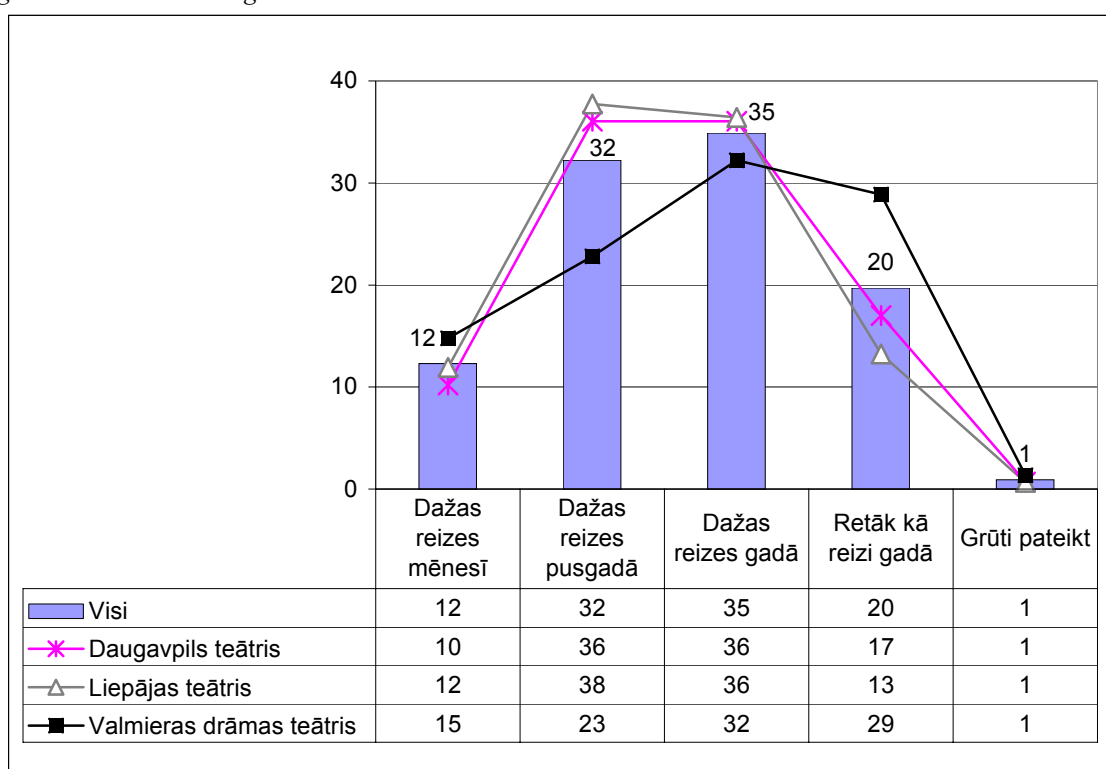

Bāze: visi respondenti, n = 447
BSZI, 2002

Daugavpils un Liepājas teātros atbilžu sadalījums šajā jautājumā būtiski neatšķiras no kopējiem rezultātiem. 36% Daugavpils teātra apmeklētāju norādīja, ka teātri apmeklē dažas reizes pusgadā, un 36% respondentu atzina, ka teātri apmeklē dažas reizes gadā. Arī Liepājas teātrī aina ir tāda pati – 38% respondentu teātra izrādes apmeklē dažas reizes pusgadā, 36% - dažas reizes gadā. Atšķirīga situācija atklājās Valmieras drāmas teātrī. Proti, dažas reizes pusgadā teātri apmeklē 23% šī teātra apmeklētāju, 32% - dažas reizes gadā, bet 30% to dara retāk kā reizi gadā. Savukārt, Daugavpils un Liepājas teātru apmeklētāju vidū tādu, kas apmeklē teātra izrādes retāk kā reizi gadā ir attiecīgi 17% un 13%, kas vairāk atbilst kopējiem rezultātiem (2. zīm.).

2. zīmējums. Teātru apmeklēšanas biežums – reģionālie profesionālie teātri (%).

Jautājums: Cik bieži Jūs apmeklējat teātri – dažas reizes nedēļā, dažas reizes pusgadā, dažas reizes gadā vai retāk kā reizi gadā?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, $n = 447$;

Daugavpils teātris, $n = 147$;

Liepājas teātris, $n = 151$;

Valmieras drāmas teātris, $n = 149$.

BSZI, 2002

Salīdzinot pētījuma rezultātus ar statistikas datiemⁱⁱ par izrāžu kopējo apmeklētību teātra telpās, jāsecina, ka pētījums apstiprina novērojamās tendences. Proti, Valmieras drāmas teātrī laika posmā no 1996. gada līdz 2000. gadam ir tendence

ⁱⁱ Nacionālā programma “Kultūra”, apakšprogramma “Teātris” – www.km.gov.lv (Latvijas teātru atskaites LR Centrālajai statistikas pārvaldei un LR Kultūras ministrijai), 125.lpp.

samazināties izrāžu apmeklētības rādītājam, savukārt, Liepājas teātrim gluži otrādi – tendence palielināties šim rādītājam. Daugavpils teātra izrāžu apmeklētība kopš 1997. gada samazinās, taču no 1998. līdz 2000. gadam izrāžu apmeklētības rādītāja svārstības ir minimālas. Tajā pašā laikā kopējā reģionālo profesionālo teātru izrāžu apmeklētība joprojām visaugstākā ir tieši Valmieras drāmas teātrim, ko apstiprina arī Kultūras ministrijas rīcībā esošie statistiskas dati par profesionālo reģionālo teātru apmeklētību 2001./2002. gada sezonā. Valmieras drāmas teātra izrāžu apmeklētība ir 62%, Liepājas teātrim – 49%, Daugavpils teātrim attiecīgi 30%ⁱⁱⁱ.

80% aptaujāto reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju vēlētos biežāk apmeklēt teātri, 12% atzina, ka viņi to nevēlētos darīt, bet 8% nesniedza konkrētu atbildi uz jautājumu, vai viņi vēlētos biežāk apmeklēt konkrēto reģionālo profesionālo teātri.

Sociāli demogrāfiskā analīze atklāj, ka vairāk kā citas grupas biežāk teātri vēlētos apmeklēt sievietes, vecuma grupas no 26 līdz 61 gadam, respondenti ar augstāko izglītību, teātru apmeklētāji, kuru ik mēneša ienākumi uz vienu ģimenes locekli atbilst zemākajām ienākumu grupām (līdz Ls50, Ls51 – 70, Ls71 – 100), citās pilsētās, nelielos ciemos un laukos dzīvojošie, kā arī respondenti, kuru ģimenēs ir bērni. Attiecīgi noliedzošu atbildi biežāk snieguši vīrieši, gados veci cilvēki (62 gadi un vairāk), respondenti ar ik mēneša ienākumiem Ls101 un vairāk, Liepājā, Valmierā, Daugavpilī (teātru atrašanās pilsētās) dzīvojošie, kā arī teātru apmeklētāji, kuriem nav bērnu.

Atbilžu sadalījums katrā pētījumā iekļautajā teātrī būtiski neatšķiras no kopējā sadalījuma. 78% Valmieras drāmas teātra apmeklētāju, 83% Liepājas un 80% Daugavpils teātru apmeklētāji vēlētos biežāk apmeklēt šos teātrus. Attiecīgi 13%, 14% un 9% respondentu šajos teātros uz šo jautājumu atbildēja noliedzoši.

Šādi rezultāti liecina par to, ka teātra izrāžu apmeklētības rādītāji varētu būt daudz augstāki, un tos ietekmē noteikti faktori, kuru noskaidrošana ir viens no galvenajiem pētījuma uzdevumiem.

ⁱⁱⁱ Teātra izrāžu apmeklētību aprēķina dalot skatītāju skaitu ar izrāžu skaitu un vietu skaitu zālē reizinājumu, iegūtais rezultāts tiek reizināts ar 100%. 60% apmeklētība tiek uzskatīta par normālu, bet 30% apmeklētība – par zemu.

1.2. Teātru apmeklēšanu kavējošie un pamudinošie iemesli

Lai noteiktu reģionālo profesionālo teātru apmeklētību ietekmējošos faktoros, respondenti pētījuma ietvaros minēja iemeslus, kas viņus kavē un gluži otrādi – pamudina - apmeklēt konkrēto teātri. Pētījuma rezultātu izklāstā vispirms tiks aplūkoti teātru apmeklēšanu kavējošie iemesli, pēc tam teātru apmeklēšanu pamudinošie faktori.

☛ Teātra apmeklēšanu kavējošie iemesli

Kopējie rezultāti pa visiem trīs reģionālajiem profesionālajiem teātriem ir apkopoti un atspoguļoti 3. zīmējumā. Trīs visbiežāk minētie iemesli ir laika trūkums (38%), teātra atrašanās vieta – tālu no mājām (30%) un augstas biļešu cenas, nav naudas (16%). Interesanti, ka trešajā vietā biežuma ziņā (17%) ierindojas atzinums, ka nekas nekavē apmeklēt teātri.

Sociāli demogrāfiskā analīze par trīs biežāk minētajiem teātra apmeklēšanu kavējošiem iemesliem atklāj, ka laika trūkumu biežāk norādījuši gados jauni cilvēki (12 – 25 gadi un 26 – 35 gadi), respondenti ar zemiem ik mēneša ienākumiem uz vienu ģimenes locekli (līdz Ls50), teātra atrašanās vietā (pilsētā) un laukos dzīvojošie, cittautieši un respondenti, kuru ģimenēs ir bērni. Teātra atrašanās vieta – tālu no mājām biežāk kavē izrādes apmeklēt respondentus vecumā no 36 – 45 gadiem, teātra apmeklētājus ar augstāko izglītību, kā arī tos, kuri nedzīvo teātra atrašanās vietā, proti, Rīgā, rajona centros un laukos dzīvojošos. Augstas biļešu cenas un naudas trūkumu biežāk minējušas vecuma grupas no 46 – 61 gadam un vecāki, kā arī respondenti ar zemiem ik mēneša ienākumiem (līdz Ls50 un Ls51 – 70).

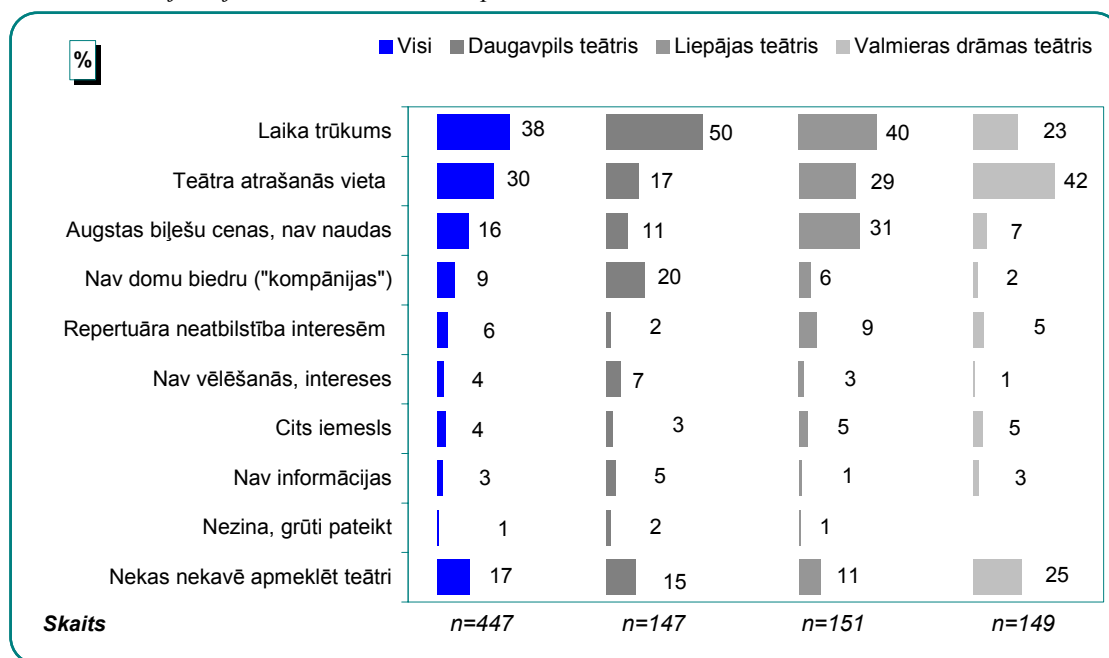
Aplūkojot šos rezultātus, nevar izvirzīt viennozīmīgus secinājumus par subjektīvo vai objektīvo faktoru dominanti, jo pirmajā trijniekā ierindojas viens subjektīvs faktors – laika trūkums, un divi objektīvi – teātra atrašanās vieta un augstas biļešu cenas, nav naudas. Turklāt pēdējais faktors ir daļēji objektīvs (biļešu cenas), daļēji subjektīvs (naudas trūkums). Līdz ar to jāsecina, ka pastāv teātra apmeklēšanu kavējošo subjektīvo un objektīvo faktoru mijiedarbība.

Salīdzinot kopējos rezultātus ar katru reģionālo profesionālo teātri ir vērojamas kopīgas tendences, taču attiecībā uz noteiktiem faktoriem pastāv krasas atšķirības. Turklāt šīs atšķirības var būt gan saturiskas (minēto iemeslu ziņā), gan kvantitatīvas (atbilžu sadalījuma biežuma ziņā).

3. zīmējums. Teātru apmeklēšanu kavējošie iemesli (%)

Jautājums: Kādi iemesli Jūs kavē apmeklēt teātri?

Vairāku atbilžu jautājums: % summa lielāka par 100%

Bāze: reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji
BSZI, 2002

Daugavpils teātra apmeklētāju trīs visbiežāk nosauktie iemesli ir laika trūkums (50%), domu biedru trūkums (20%), teātra atrašanās vieta – tālu no mājām (17%). Atšķirībā no kopējās ainas un pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem Daugavpils izlasē trīs visbiežāk minēto teātra apmeklēšanu kavējošo iemeslu vidū nav augstas biļešu cenas, naudas trūkums, ko, iespējams, izskaidro fakts, ka Daugavpils teātrī ir viszemākās vidējās teātra izrāžu biļešu cenas 2001./2002. gada sezonā, salīdzinot ar pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem^{iv}. Savukārt, repertuāra neatbilstība interesēm un gaumei ir viens no visretāk nosauktajiem teātra apmeklēšanu kavējošajiem iemesliem, kamēr kopējo rezultātu atbilžu sadalījumā šis atbilžu variants ir minēts salīdzinoši daudz biežāk.

Liepājas teātrī trīs visbiežāk minētie iemesli ir laika trūkums (40%), augstas biļešu cenas, naudas trūkums (31%) un teātra atrašanās vieta – tālu no mājām (29%), kas minēto atbilžu variantu ziņā sakrīt ar kopējiem rezultātiem, vienīgi ir nedaudz mainījusies teātra apmeklēšanu kavējošo iemeslu secība. Viens no visretāk nosauktajiem iemesliem ir informācijas trūkums. Salīdzinājumā ar Daugavpils teātra apmeklētāju viedokli Liepājas teātra apmeklētāji daudz retāk atzinuši, ka teātri viņus kavē apmeklēt domu biedru trūkums.

^{iv} Dati: LR Kultūras ministrija

Valmieras drāmas teātra apmeklētāju trīs visbiežāk minētie iemesli, kas kavē apmeklēt teātri, ir teātra atrašanās vieta – tālu no mājām (42%), laika trūkums (23%) un augstas biļešu cenas, naudas trūkums (7%). Kaut arī pirmais trijnieks atbilst kopējiem rezultātiem, tomēr salīdzinājumā ar Daugavpils un Liepājas teātriem ir atšķirīgs atbilžu biežumu sadalījums.

Tā piemēram, ja 31% Liepājas teātra apmeklētāju atzīst, ka augstas biļešu cenas viņus kavē apmeklēt teātri, tad Valmieras drāmas teātra skatītāju vidū tikai 7% respondentu minēja šo iemeslu. Šo atšķirību izskaidro fakts, ka Valmieras drāmas teātrī vidējā biļetes cena 2001./2002. gada sezonā ir par Ls0.54 zemāka nekā Liepājas teātrī^v. Arī laika trūkums Daugavpilī (50%) un Liepājā (40%) ir minēts ievērojami biežāk nekā Valmierā (23%). Atšķirības attiecībā uz šo faktoru ir grūti skaidrojamas, ņemot vērā tā subjektīvo raksturu. Interesanti, ka Valmieras izlasē 25% respondentu atzinuši, ka viņus nekas nekavē apmeklēt teātri, kamēr Daugavpils izlasē tādu ir 15%, bet Liepājas teātra apmeklētāju vidū 11% respondentu.

Teātra apmeklēšanu pamudinošie apstākļi

Kopējie rezultāti par visiem reģionālajiem profesionālajiem teātriem ir apkopoti un aplūkojami 4. zīmējumā. Kā redzams šajā zīmējumā, gandrīz puse (49%) aptaujāto teātru apmeklētāju atzīst, ka viņiem patīk teātra māksla, un tieši šis apstāklis viņus pamudina apmeklēt teātri. Nākamais biežāk minētais teātra apmeklēšanu veicinošais apstāklis ir tas, ka teātra apmeklējums ir patīkama pārmaiņa ikdienas dzīvē (31%). Šiem apstākļiem seko četri apmēram vienlīdz bieži nosaukti teātra apmeklēšanu sekmējoši faktori, proti, patīk teātrī valdošā gaisotne (24%), izrādes apmeklējums sniedz emocionālu pārdzīvojumu (24%), iespēja labi pavadīt laiku un atpūsties (21%) un intelektuāla izklaide (20%). Pārējie minētie iemesli nepārsniedz 11% robežu. Visretāk minētie apstākļi ir iespēja izmantot biļešu cenu atlaides (4%), repertuārs (5%) un ģimenes tradīcija (6%).

9% reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji ir minējuši citus apstākļus, taču respondentu skaits, kas nosaukuši vienu un to pašu faktoru ir ļoti neliels, tāpēc visi šie atbilžu varianti ir apkopoti. To vidū tika minēti tādi teātra apmeklēšanu veicinoši apstākļi kā organizēts teātra apmeklējums kopā ar darba kolēģiem, nejaušs gadījums, komandējums uz attiecīgo pilsētu, kurā atrodas teātris, ietekmīga reklāma, skolotāja

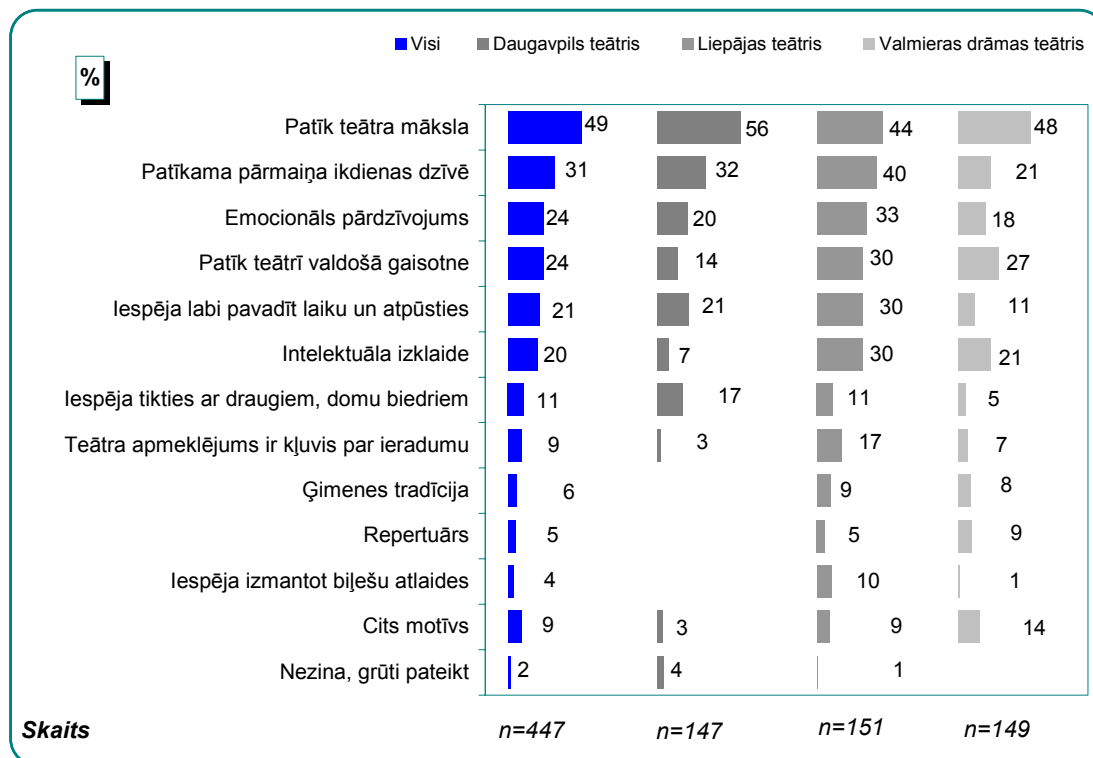
^v Dati: LR Kultūras ministrija

ieteikums, nepieciešamība un vēlēšanās atvest uz teātri mazbērnu vai bērnu un citi apstākļi.

4. zīmējums. Teātru apmeklēšanu pamudinoši apstākļi (%)

Jautājums: Kas Jūs pamudina apmeklēt teātri?

Vairāku atbilžu jautājums: % summa lielāka par 100%

Bāze: reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji
BSZI, 2002

Aplūkojot biežāk minētos teātra apmeklēšanu pamudinošos apstākļus sociāli demogrāfiskā griezumā, ir redzamas zināmas atšķirības atkarībā no vecuma, izglītības un ik mēneša ienākumu līmeņa, kā arī no sarunvalodas ģimenē.

Gados veci cilvēki biežāk kā citas vecuma grupas atzinuši, ka viņiem patīk teātra māksla, teātrī valdošā gaisotne un to, ka teātra apmeklējums sniedz viņiem emocionālu pārdzīvojumu. Savukārt, jaunieši vecumā līdz 25 gadiem biežāk minējuši tādu teātra apmeklēšanu veicinošu apstākli kā iespēja satikties ar draugiem, paziņām un domu biedriem. 26 – 35 gadus vecie respondenti biežāk kā citas vecuma grupas norādījuši, ka teātra apmeklējums ir iespēja labi pavadīt laiku un atpūsties.

Salīdzinot respondentu sniegtās atbildes atbilstoši viņu izglītības līmenim, redzams, ka reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji ar augstāko izglītību biežāk atzinuši, ka teātra apmeklējums viņiem sniedz emocionālu baudījumu un ir arī intelektuāla izklaide, tāpat viņi biežāk kā citu izglītības līmeņu grupas ir minējuši, ka viņiem patīk teātrī valdošā gaisotne.

Ja aplūko šo jautājumu atkarībā no respondentu ienākumu līmeņa uz vienu ģimenes locekli mēnesī, tad var secināt, ka respondenti ar augstākiem ienākumiem (Ls71 - 100 un Ls101 un vairāk) biežāk kā citu ienākumu līmeņu grupas sacījuši, ka teātri apmeklēt viņus pamudina tur valdošā gaisotne un teātra apmeklējums kā intelektuāla izklaide. Tajā pašā laikā, ja 61% respondentu ar ik mēneša ienākumiem Ls71 – 100 atzīst, ka viņiem patīk teātra māksla, tad respondentu vidū, kuru ienākumi ir virs Ls100, šādi atbildējušo ir 39%.

Latviešu valodā runājošie respondenti biežāk kā cittautieši minējuši tādas atbilžu variantus kā patīk teātrī valdošā gaisotne, teātra apmeklējums sniedz emocionālu pārdzīvojumu un ir intelektuāla izklaide, kā arī to, ka teātra apmeklēšana ir kļuvusi par ieradumu. Savukārt, krievu un citās valodās runājošie reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji biežāk norādījuši uz iespēju satīties ar draugiem, paziņām un domu biedriem.

Salīdzinot reģionālos profesionālos teātrus ar kopējo ainu un savā starpā (4. zīmējums), redzams, ka visvairāk kopējiem rezultātiem saturiski atbilst iegūtie dati par Liepājas teātra apmeklētāju viedokli, proti, pirmo sešu atbilžu variantu ranžējums pilnībā sakrīt. Biežāk kā citu teātru apmeklētāji Liepājas teātra izrāžu skatītāji atzinuši, ka teātra apmeklējums viņiem ir kļuvis par ieradumu un ka viens no teātra apmeklēšanu sekmējošiem faktoriem ir iespēja izmantot biļešu atlaides. Atšķirībā no pārējiem diviem teātriem Liepājas teātra apmeklētāji biežāk ir nosaukuši vairākus teātra izrāžu apmeklējumu veicinošus apstākļus.

Daugavpils izlasē atšķirībā no kopējiem rezultātiem trešais biežāk minētais apstāklis ir iespēja labi pavadīt laiku un atpūsties, lai gan procentuālais sadalījums ir vienāds (21%). Retāk kā kopumā Daugavpils teātra apmeklētāji atzinuši, ka teātri apmeklēt viņus pamudina teātrī valdošā gaisotne, kā arī to, ka teātra apmeklējums viņiem ir intelektuāla izklaide. Ja kopumā 20% respondentu atzīst, ka teātra apmeklējums viņiem ir intelektuāla izklaide, Liepājas izlasē šis rādītājs sasniedz 30%, Valmierā – 21%, tad Daugavpils teātra apmeklētāju vidū šis rādītājs ir tikai 7%.

Visizteiktākās atšķirības no kopējiem rezultātiem un pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem ir vērojamas Valmieras drāmas teātra apmeklētāju sniegtajās atbildēs uz aplūkojamo jautājumu. Pirmais visbiežāk minētais atbilžu variants ir tāds pats kā pārējos teātros un līdz ar to kopumā, proti, teātri pamudina apmeklēt apstāklis, ka respondentam patīk teātra māksla. Otrais visbiežāk minētais apstāklis Valmieras drāmas teātrī ir tas, ka teātra apmeklētājam patīk teātrī

valdošā gaisotne. Trešajā vietā ierindojami divi apstākļi ar vienādu atbilžu sadalījuma biežumu – patīkama pārmaiņa ikdienas dzīvē un intelektuāla izklaide. Valmieras izlasē arī biežāk kā kopumā un Daugavpils izlasē respondenti ir norādījuši, ka teātri apmeklēt viņus pamudina repertuārs – respondentu vērtējumā labas un interesantas izrādes. Savukārt, Liepājas teātra apmeklētāju vidū neviens nebija minējis šo atbilžu variantu.

Kopumā jāsecina, ka biežāk minēto teātra apmeklēšanu pamudinošo apstākļu raksturs rāda, ka teātra apmeklējums respondentiem sniedz gan garīgu un intelektuālu baudījumu, gan atpūtu no ikdienas rūpēm un sadzīves rutīnas, tādējādi uzlabojot viņu dzīves kvalitāti.

1.3. Biļešu cenu atbilstība skatītāju pieprasījumam

Reģionālo profesionālo teātru skatītāju apmierinātība ar biļešu cenām tika mērīta ar vairāku jautājumu palīdzību. Vispirms tika noskaidrots, vai viņi ir apmierināti ar pašreizējām teātra izrāžu biļešu cenām uz pieaugušo un bērnu izrādēm, un pēc tam tika noteiktas optimālās biļešu cenas skatītāju vērtējumā. Proti, respondenti norādīja, cik lielu naudas summu viņi būtu ar mieru maksāt, lai apmeklētu pieaugušo izrādi un bērnu izrādi.

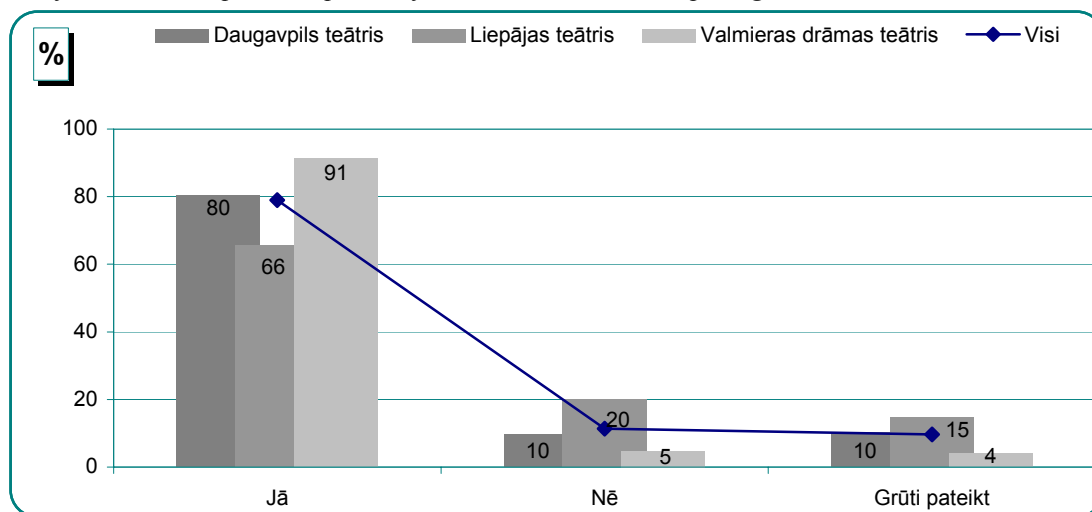
Kopējie pētījuma rezultāti rāda, ka lielākā daļa jeb 79% aptaujāto ir apmierināti ar pašreizējām biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm, neapmierināti ir 11% respondentu, bet 10% bija grūti sniegt konkrētu atbildi uz šo jautājumu. Sociāli demogrāfiskā analīze atklāj, ka ar biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm neapmierinātāki ir gados vecāki cilvēki (46 – 61 gads un 61 gads un vecāki), sievietes, respondenti ar ik mēneša ienākumiem uz vienu ģimenes locekli līdz Ls100, kā arī Daugavpilī, Liepājā un Valmierā dzīvojošie.

Kā redzams 5. zīmējumā, visneapmierinātākie ar biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm ir Liepājas teātra apmeklētāji, savukārt, vismazāko neapmierinātību ir pauduši Valmieras drāmas teātra izrāžu skatītāji. Ja Liepājas izlasē 66% respondentu ir apmierināti ar biļešu cenām, tad Valmieras izlasē šis rādītājs sasniedz 91% robežu. Savukārt, Daugavpils izlasē iegūtie dati sakrīt ar kopējiem rezultātiem gan

apmierinātības, gan neapmierinātības ziņā. Turklāt Daugavpilī ir viszemākā vidējā teātra izrādes biļetes cena – Ls0.69^{vi}.

5. zīmējums. Apmierinātība ar teātra biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm (%)

Jautājums: Vai Jūs apmierina pašreizējās teātra biļešu cenas uz pieaugušo izrādēm?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Atšķirības, kas pastāv starp kopējiem rezultātiem un Liepājas un Valmieras izlasēs iegūtajiem datiem, lielā mērā izskaidro vidējās biļešu cenas šajos teātros. Liepājas teātrī vidējā biļetes cena uz izrādi Lielajā zālē ir Ls2.04 (teātrī kopumā vidējā biļetes cena ir Ls2.03), kamēr Valmieras drāmas teātrī vidējā šādas kategorijas biļetes cena ir Ls1.35 (teātrī kopumā vidējā biļetes cena ir Ls1.49).

Apmēram puse (48%) no visiem aptaujātajiem reģionālo profesionālo teātru apmeklētājiem ir apmierināti ar teātra biļešu cenām uz bērnu izrādēm, 6% nav apmierināti, 28% šīs izrādes neapmeklē, bet 18% bija grūti atbildēt uz šo jautājumu (6. zīm.). Savukārt, no tiem respondentiem, kuriem ir bērni vecumā līdz 18 gadiem, 57% ir apmierināti ar biļešu cenām, 6% nav apmierināti, 24% šīs izrādes neapmeklē un 13% nesniedz konkrētu atbildi.

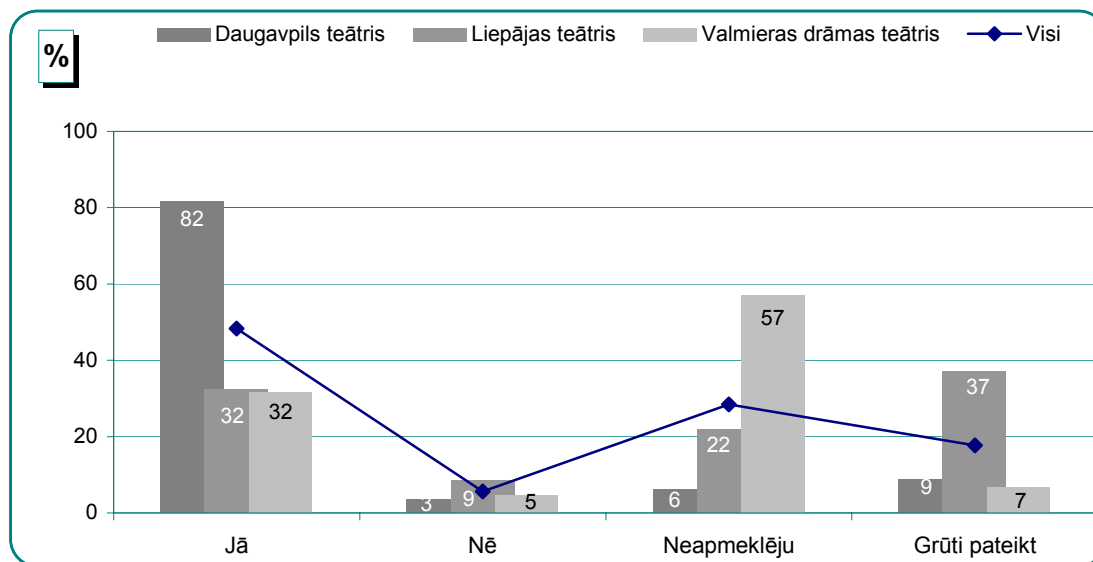
6. zīmējumā ir redzamas reģionālo profesionālo teātru starpā pastāvošās atšķirības jautājumā par apmierinātību ar biļešu cenām uz bērnu izrādēm. Liepājas un Valmieras drāmas teātru apmeklētāji ir visretāk snieguši pozitīvu atbildi uz aplūkojamo jautājumu (abos teātros 32%), taču šajos teātros aptaujātie skatītāji arī visbiežāk atzinuši, ka neapmeklē bērnu izrādes, īpaši jau Valmieras drāmas teātra apmeklētāji

^{vi} Šeit un turpmāk dati par vidējām biļešu cenām 2001./2002. gada sezonā. Datu avots: LR Kultūras ministrija.

(57%). Visvairāk neapmierināti ar biļešu cenām uz bērnu izrādēm ir Liepājas teātra apmeklētāji, savukārt, visapmierinātākie ir Daugavpils teātra izrāžu skatītāji (82%), kas ievērojami atšķiras ne tikai no pārējiem diviem pētījumā iekļautajiem teātriem, bet arī no kopējās ainas.

6. zīmējums. Apmierinātība ar teātra biļešu cenām uz bērnu izrādēm (%)

Jautājums: *Vai Jūs apmierina pašreizējās teātra biļešu cenas uz pieaugušo izrādēm?*

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, $n = 447$;

Daugavpils teātris, $n = 147$;

Liepājas teātris, $n = 151$;

Valmieras drāmas teātris, $n = 149$.

BSZI, 2002

Kopumā var secināt, ka reģionālo profesionālo teātru skatītāji ir apmierināti ar teātra biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm un lielā mērā arī uz bērnu izrādēm. Par pēdējām gan nevar izvirzīt tik drošus secinājumus, ņemot vērā, ka gandrīz viena piektā daļa respondentu nesniedza konkrētu atbildi uz jautājumu par apmierinātību ar biļešu cenām uz bērnu izrādēm.

Līdzās apmierinātībai ar esošajām biļešu cenām teātros, tika pētīts arī jautājums par pieļaujamām cenām pieaugušo un bērnu izrādes apmeklējumam. Kopējais respondentu sniegto atbilžu sadalījums ir aplūkojams 1. tabulā. Analizējot un izvērtējot rezultātus jautājumā par pieļaujamām cenām uz bērnu izrādēm, jāņem vērā, ka daļa respondentu nav minējuši viņiem pieņemamo bērnu izrādes apmeklējuma cenu, jo viņi šīs izrādes neapmeklē.

1. tabula. Atvēlētā naudas summa teātra izrādēm (%)

Jautājums: Cik lielu naudas summu Jūs būtu ar mieru maksāt, lai apmeklētu ...

		Ls0,51 – 1,00	Ls1,01 – 1,50	Ls1,51 – 2,00	Ls2,01 – 2,50	Ls2,51 un vairāk	Neapmeklē	Grūti pateikt
Visi	... pieaugušo izrādi?	7	17	25	25	23	0.4	3
	... bērnu izrādi?	44	15	6	2	2	19	12
Daugavpils teātris	... pieaugušo izrādi?	14	31	29	14	9	1	2
	... bērnu izrādi?	90	6	0.7		0.7	0	3
Liepājas teātris	... pieaugušo izrādi?	5	18	28	17	28	0	4
	... bērnu izrādi?	30	16	7	3	3	16	25
Valmieras drāmas teātris	... pieaugušo izrādi?	2	3	17	44	32	0	2
	... bērnu izrādi?	14	22	11	1	1	42	7

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Kopējie pētījuma rezultāti rāda, ka 25% respondentu par pieaugušo izrādi būtu ar mieru maksāt Ls1.51 – 2.00, tikpat liels respondentu skaits (25%) maksātu Ls2.01 – 2.50, savukārt, 23% teātru apmeklētāju pieaugušo izrādei atvēlētu Ls2.51 un vairāk. Summējot šīs atbildes, var secināt, ka vairāk kā divas trešās daļas respondentu (73%) būtu ar mieru maksāt Ls1.51 – 2.00, lai apmeklētu pieaugušo izrādi.

Aplūkojot rezultātus jau par atsevišķiem teātriem, ir redzams, ka 31% Daugavpils teātra apmeklētāju būtu ar mieru maksāt Ls1.01 – 1.50 par izrādi, bet 52% maksātu vairāk par Ls1.50. Vidējā biļetes cena šajā teātrī ir Ls0.69.

44% Valmieras drāmas teātra apmeklētāju atzinuši, ka būtu ar mieru maksāt Ls2.01 – 2.50 par izrādes apmeklējumu, bet 32% maksātu vēl vairāk kā Ls2.50. Šajā teātrī vidējā biļetes cena ir 1.49.

Līdz ar to var secināt, ka vidēji divas trešās daļas Daugavpils teātra un Valmieras drāmas teātra skatītāju ir ar mieru atvēlēt pieaugušo izrādes apmeklējumam naudas summu, kas atbilst vai ir pat lielāka par vidējo biļešu cenu attiecīgajā teātrī.

Atšķirīga situācija ir Liepājas teātrī, kur 28% teātra apmeklētāju būtu gatavi maksāt Ls1.51 – 2.00 par izrādi, 45% būtu ar mieru maksāt vairāk par Ls2.00, savukārt, vidējā biļetes cena šajā teātrī ir Ls2.03. Tātad mazāk kā puse aptaujāto ir gatavi maksāt naudas summu, kas atbilst vai ir lielāka par vidējo biļetes cenu uz izrādi. Turklāt 51% Liepājas teātra apmeklētāju vēlamā naudas summa teātra izrādes apmeklējumam ir mazāka par vidējo biļetes cenu. Jāpiebilst, ka Liepājas teātra izlasē jautājumā par teātra apmeklēšanu kavējošiem iemesliem, otrajā vietā tika minētas augstas biļešu cenas, bet

salīdzinājumā ar pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem šim atbilžu variantam ir procentuāli visaugstākais atbilžu sadalījums (skat. 3. zīm.).

Ņemot vērā, ka viens no trīs biežāk minētajiem teātra apmeklēšanu kavējošiem faktoriem ir augstas biļešu cenas, naudas trūkums, un lai veicinātu teātru apmeklētību, svarīgi ir noteikt to grupu, kura nav gatava maksāt vidējo biļetes cenu, ne tikai attiecībā uz Liepājas teātri, bet uz visiem reģionālajiem profesionālajiem teātriem. Gan kopējo rezultātu, gan Liepājas teātra izlases datu sociāli demogrāfiskā analīze norāda, ka tie lielāko tiesu ir respondenti vecumā virs 62 gadiem un kuru ienākumi nepārsniedz Ls 70 uz vienu ģimenes locekli, tātad aptaujātie ar zemiem ienākumiem, atbilstoši savam sociālajam statusam pensionāri. Šīs pašas pazīmes raksturo arī grupu, kura par vienu no teātra apmeklējumu kavējošiem iemesliem ir minējusi augstās biļešu cenas un naudas trūkumu, kā arī tos respondentus, kas nav apmierināti ar pašreizējām biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm.

Attiecībā uz bērnu izrādēm atvēlētajām naudas summām kopējie rezultāti liecina, ka 44% no visiem aptaujātajiem reģionālo profesionālo teātru apmeklētājiem būtu ar mieru maksāt Ls0.51 – 1.00 par bērnu izrādes apmeklējumu, tajā pašā laikā 31% aptaujāto teātru apmeklētāju nenosauca konkrētu summu.

90% Daugavpils teātra apmeklētāju maksātu Ls0.51 – 1.00 par bērnu izrādes apmeklējumu. Šajā teātrī tikai 3% respondentu nesniedza konkrētu atbildi uz aplūkojamo jautājumu.

30% Liepājas teātra izrāžu skatītāji atzina, ka maksātu Ls0.51 – 1.00 par bērnu izrādi, bet 16% maksātu vairāk (Ls1.01 – 1.50). Taču vairāk kā puse (57%) aptaujāto šajā teātrī neatbildēja konkrēti uz jautājumu par iespējamo biļetes cenu uz bērnu izrādi.

14% Valmieras drāmas teātra apmeklētāju maksātu Ls0.51 – 1.00 par bērnu izrādes apmeklējumu. Turklāt 22% Valmieras izlases respondentu maksātu Ls1.01 – 1.50 par izrādi, bet 49% aptaujāto šajā teātrī nenorādīja, cik lielu naudas summu viņi atvēlētu bērnu izrādes apmeklējumam.

Ņemot vērā lielo neatbildējušo skaitu, ir grūti izdarīt secinājumus, kas attiektos tieši uz bērnu izrādēm. Tāpēc, domājot par biļešu cenu politiku, galvenokārt ir jāpievērš uzmanība pētījumā iegūtajiem secinājumiem par biļešu cenām uz pieaugušo izrādēm. Tomēr iegūtie rezultāti rāda, ka reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji par bērnu izrādēm ir gatavi maksāt mazāku naudas summu nekā par pieaugušo izrādēm. Tādējādi iespējams izvirzīt pieņēmumu, ka teātra izrāžu apmeklētāji uz bērnu izrādēm sagaida gan zemākas cenas, gan dažādas cenu atlaides kā bērniem, tā pieaugušajiem.

Pētījuma rezultāti liecina, ka ģimeņu atlaides pozitīvi ietekmētu 45% aptaujāto reģionālo profesionālo teātru skatītāju teātru apmeklētību. Šajā grupā biežāk ietilpst respondenti vecumā no 26 – 35 gadiem, kā arī tie, kuriem ir bērni. Bez tam ir vērojama tendence, ka palielinoties bērnu skaitam ģimenē, pieaug to teātra izrāžu skatītāju skaits, kas norādījuši, ka ģimenes atlaides veicinātu viņu teātru apmeklētību.

Viena trešā daļa aptaujāto (36%) atzina, ka neapmeklētu teātri biežāk, ja ģimenei būtu īpašas atlaides, bet 19% bija grūti atbildēt uz uzdoto jautājumu. Sociāli demogrāfiskais griezumam parāda, ka biežāk uz šo jautājumu noliedzoši atbildējuši respondenti vecumā no 46 līdz 61 gadam un vecāki, aptaujātie ar vidējo un augstāko izglītību, kā arī tie aptaujas dalībnieki, kuru ienākumi mēnesī pārsniedz Ls100 un kuriem nav bērnu.

Daugavpils teātra apmeklētāju vidū 24% apmeklētu biežāk teātri, ja būtu ģimenes atlaides, 44% to nedarītu, bet 32% bija grūti atbildēt.

Liepājas izlasē atbilžu sadalījums šajā jautājumā ir sekojošs – 61% sniedz pozitīvu atbildi, 27% - noliedzošu, bet 13% nesniedza konkrētu atbildi.

Valmieras drāmas teātra apmeklētāju viedoklis sadalās sekojoši - 49% atbildēja apstiprinoši, 38% - noraidoši un 13% bija grūti konkrēti atbildēt.

Šie rezultāti ļauj izvirzīt pieņēmumu, ka visvairāk ģimenes atlaides pozitīvi ietekmētu tieši Liepājas teātra apmeklētāju uzvedību attiecībā uz teātra apmeklēšanu, ko, iespējams, izskaidro fakts, ka šajā teātrī, salīdzinot ar pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem, ir visaugstākā vidējā biļetes cena.

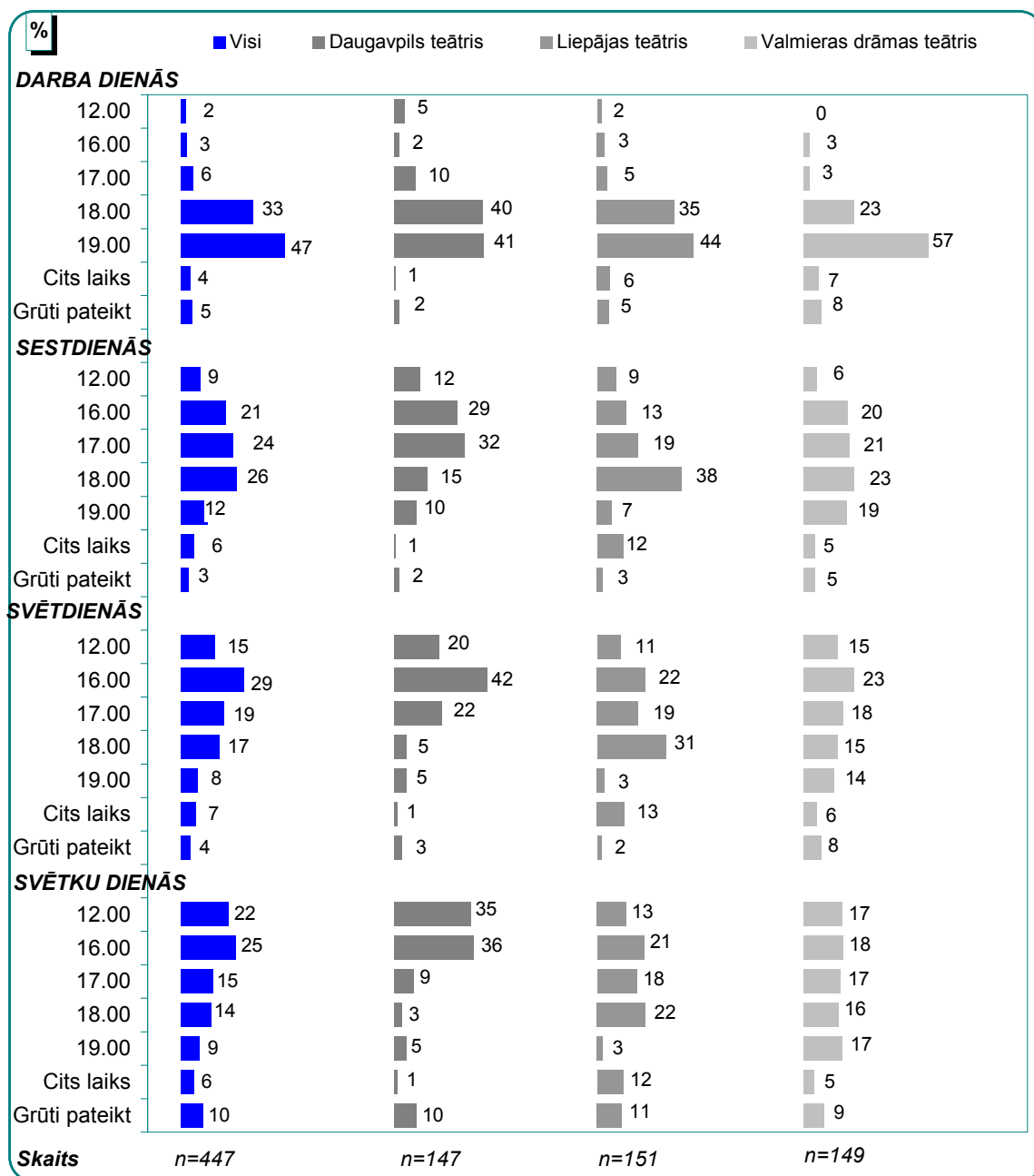
Apkopojot iegūtos rezultātus par visiem ar biļešu cenām saistītajiem jautājumiem, var secināt, ka lielākā daļa reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju ir apmierināti ar pašreizējām biļešu cenām, un summas, kuras viņi ir gatavi maksāt par teātra apmeklējumu atbilst vidējām biļešu cenām teātros. Jāpiebilst gan, ka Liepājas teātra gadījumā situācija ir atšķirīga. Domājot par biļešu cenu politiku, ir vēlams paredzēt atlaides gan pensionāriem, gan mazturīgajiem, gan ģimenēm ar bērniem, tādējādi padarot teātra mākslu pieejamāku šīm grupām un paaugstinot kopējos teātra apmeklētības rādītājus.

1.4. Izrāžu norises dienas un laiks: skatītāju pieprasījums

Nolūkā noteikt piemērotākos izrāžu apmeklēšanas laikus, reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji aptaujas ietvaros norādīja, kāds teātra apmeklēšanas laiks viņiem ir vispiemērotākais darba dienās, brīvdienās un svētku dienās. Iegūtie rezultāti ir apkopoti un atspoguļoti 7. zīmējumā.

7. zīmējums. Piemērotākie teātra apmeklēšanas laiki darba dienās, brīvdienās un svētku dienās (%)

Jautājums: Kāds teātra apmeklēšanas laiks Jums ir vispiemērotākais darba dienās, sestdienās, svētdienās un brīvdienās?

BSZI, 2002

Darba dienās

Lielākā daļa (80%) reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji izteikušies, ka piemērotākais laiks teātra apmeklējumam darba dienās ir vakara stundas. Proti, atbilstoši kopējiem rezultātiem 47% respondentu atzinuši, ka darba dienās piemērotākais teātra apmeklēšanas laiks viņiem ir plkst.19.00, bet 33% norādījuši, ka piemērotākais laiks viņiem ir plkst.18.00. Tā kā respondentu vairums ir sadalījušies divās grupās – tie, kuriem piemērotāks ir laiks plkst.18.00, un tie, kuriem atbilstošāks ir laiks plkst.19.00, tad interesanti ir noskaidrot, vai un kādas pastāv atšķirības šo grupu starpā pēc sociāli demogrāfiskajiem rādītājiem. Analīze atklāj, ka plkst.19.00 biežāk minējuši respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, vīrieši, ekonomiski aktīvie iedzīvotāji, teātru apmeklētāji ar vidējo un augstāko izglītību, kā arī respondenti ar ik mēneša ienākumiem virs Ls71. Savukārt, attiecībā uz plkst.18.00 ir jau mazāk vērā ņemamu atšķirību dažādu sociāli demogrāfisko grupu starpā. Šo vakara stundu biežāk norādījušas sievietes nekā vīrieši, respondenti ar zemākiem ienākumiem (līdz Ls50), kā arī Daugavpilī, Liepājā, Valmierā un rajona centros dzīvojošie.

Tikai neliela daļa respondentu minējuši kādu no laikiem pēcpusdienā. Plkst.16.00 un plkst.17.00 teātri labprātāk apmeklētu gados veci cilvēki (62 gadi un vecāki) un pensionāri.

Aplūkojot datus par katru teātri atsevišķi, jāsecina, ka atbilžu sadalījums būtiski neatšķiras no kopējās ainas. 81% Daugavpils teātra, 79% Liepājas teātra un 80% Valmieras drāmas teātra apmeklētāju par piemērotākajām atzinuši tieši vakara stundas. Tomēr jāpiebilst, ka Valmieras drāmas teātrī aptaujātie biežāk kā caurmērā norādījuši plkst.19.00 kā vispiemērotāko laiku izrādes apmeklējumam darba dienās. Savukārt, Daugavpils teātrī viena desmitā daļa respondentu darba dienās vislabprātāk apmeklētu teātri plkst.17.00. pārējos teātros šis atbilžu sadalījums ir procentuāli zemāks.

Sestdienās

Salīdzinājumā ar darba dienām, sestdienās jau daudz lielāka respondentu daļa norādījuši uz laiku pēcpusdienā. Turklāt atbilžu sadalījums ir diezgan vienmērīgs. Plkst.16.00 par vispiemērotāko laiku minējuši 21% apmeklētāju, plkst.17.00 – 24% respondentu un 26% par piemērotāko atzinuši laiku vakarā plkst.18.00. Salīdzinājumā ar darba dienām plkst.19.00 sestdienā vispiemērotākais laiks ir tikai 9% aptaujāto teātra apmeklētāju. Sociāli demogrāfiskā šī jautājuma analīze neatklāj izteiktas atšķirības dažādu sociāli demogrāfisko grupu starpā.

Valmieras drāmas teātra apmeklētāju aptaujas dati šajā jautājumā ir ļoti tuvi kopējiem rezultātiem (skat. 7.zīm.), vienīgi plkst.19.00 Valmieras izlasē ir visaugstākais atbilžu sadalījums (19%) salīdzinājumā ar pārējiem diviem pētījumā aplūkojamajiem teātriem. Tādējādi šajā teātrī ir vienmērīgs atbilžu sadalījums starp pēcpusdienas un vakara stundām. Atšķirīga situācija ir vērojama Liepājas teātrī, kur visbiežāk minētais laiks sestdienās ir plkst.18.00 (38%), kamēr Daugavpils teātrī šo laiku ir nosaukuši 15% respondentu, bet Valmierā 23% aptaujāto.

☛ Svētdienās

Gandrīz viena trešā daļa (30%) teātru apmeklētāju par piemērotāko laiku teātra apmeklējumam svētdienās minējuši laiku pēcpusdienā plkst.16.00. Atbilžu sadalījums starp laikiem plkst.12.00, 17.00 un 18.00 ir samērā vienmērīgs – starp 15% un 19%.

Daugavpils teātra apmeklētāji biežāk kā citos teātros nosaukuši laiku plkst.16.00 (42%), Liepājas teātrī šo laiku minējuši 22% respondentu, bet Valmieras drāmas teātrī 23% aptaujāto. Savukārt Liepājas teātra izrāžu skatītāji biežāk kā caurmērā (31%) norādījuši laiku vakarā plkst.18.00. Valmieras drāmas teātrī ir vērojams vienmērīgs atbilžu sadalījums starp visiem piedāvātajiem laikiem – robežās no 14% līdz 18%, vienīgi augstāks procentuālais sadalījums ir atbilžu variantam plkst.16.00.

☛ Svētku dienās

Kopējie rezultāti liecina, ka svētku dienās apmēram vienlīdz liels respondentu skaits par vispiemērotāko laiku teātra apmeklējumam atzinuši plkst.12.00 (22%) un plkst.16.00 (25%). Tāpat vienlīdz liels teātru apmeklētāju skaits minējuši laikus plkst.17.00 (15%) un plkst.18.00 (14%). Sociāli demogrāfiskā šī jautājuma analīze neatklāj izteiktas atšķirības dažādu sociāli demogrāfisko grupu starpā.

Arī Daugavpils teātrī tāpat kā kopumā divi visbiežāk minētie laiki ir plkst.12.00 dienā un plkst.16.00 pēcpusdienā, attiecīgi 35% un 36% respondentu nosaukuši šos laikus. Atšķirībā no kopējā sadalījuma retāk ir nosaukti laiki plkst.17.00 un plkst.18.00. Liepājas teātra apmeklētāju izlasē iegūtās atbildes vienmērīgi sadalās starp laikiem plkst.16.00, plkst.17.00 un plkst.18.00, attiecīgi 21%, 18% un 22% respondentu minējuši šos laikus. Retāk kā caurmērā nosaukts laiks plkst.12.00 dienā. Interesanta aina atklājas, apkopojot Valmieras drāmas teātra apmeklētāju sniegtās atbildes uz šo jautājumu. Proti, respondentu atbildes sadalās vienmērīgi (16% - 18%) par visiem piedāvātajiem laikiem.

1.5. Teātra apmeklētību ietekmējošo faktoru loma skatītāju vērtējumā

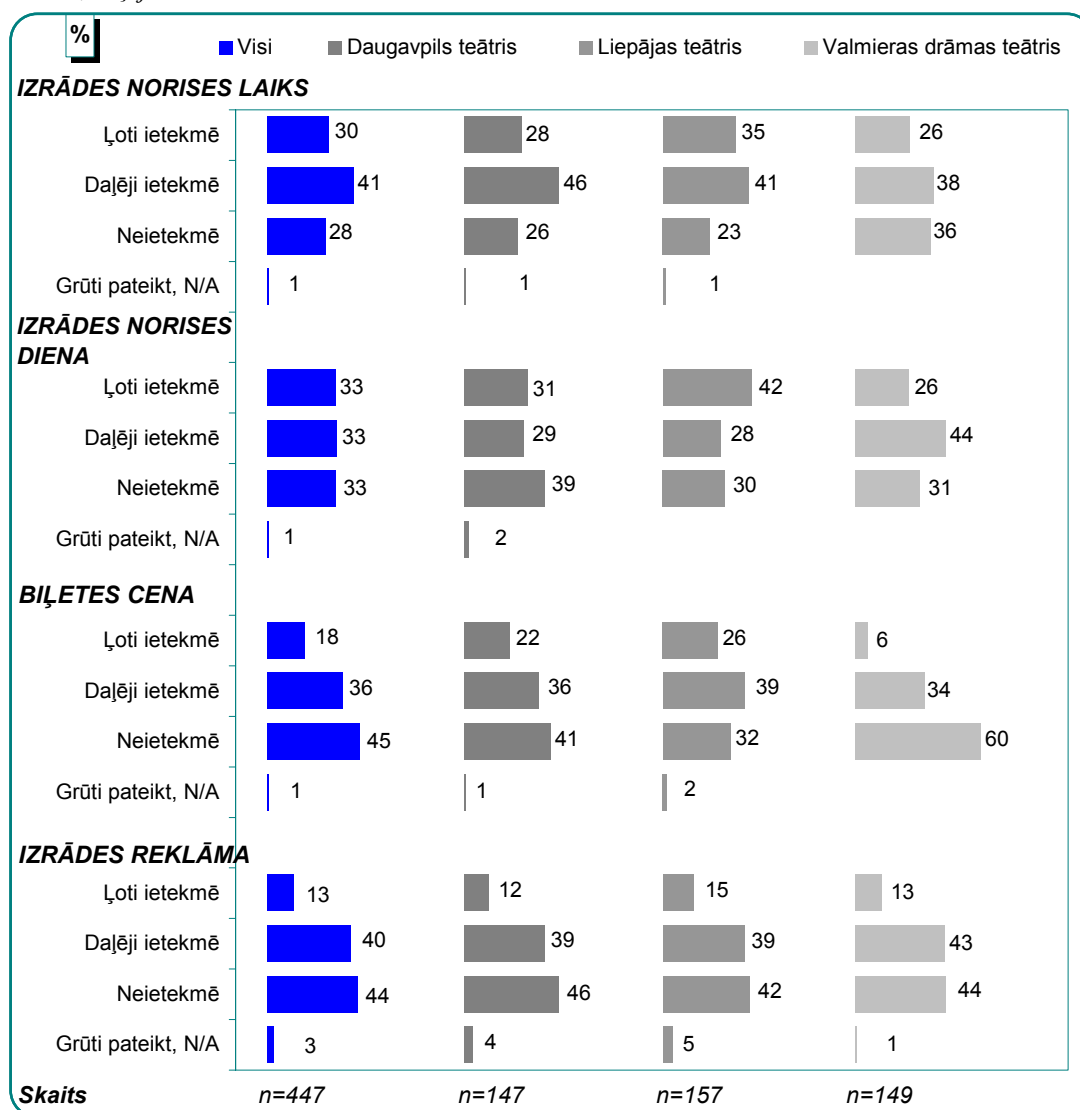
Pētījuma rezultātu apkopojums jautājumā par teātra apmeklēšanas izvēli ietekmējošo faktoru lomu respondentu uzvedībā ir atspoguļots 8. un 9. zīmējumos.

➤ Izrādes norises laiks

Summējot atbildes “ļoti ietekmē” un “daļēji ietekmē”, ir redzams, ka 71% teātru apmeklētāju norādījuši, kaizrādes norises laiks ietekmē viņu izvēli apmeklēt teātri. Savukārt, gandrīz viena trešā daļa respondentu atzinuši, ka viņu izvēli šis faktors neietekmē.

8. zīmējums. Teātra apmeklēšanu ietekmējošo faktoru – izrādes norises laiks, diena, biļetes cena un izrādes reklāma – loma skatītāju vērtējumā (%)

Jautājums: Cik lielā mērā sekojoši faktori – izrādes norises laiks, izrādes norises diena (darba diena vai brīvdiena), biļetes cena, izrādes reklāma – ietekmē Jūsu izvēli apmeklēt teātri? Vai tie Jūsu izvēli ļoti ietekmē, daļēji ietekmē vai neietekmē?

BSZI, 2002

Liepājas un Daugavpils teātros atbilžu sadalījums būtiski neatšķiras no kopējiem rezultātiem, nedaudz atšķirīga situācija ir Valmieras drāmas teātra izlasē, kur nedaudz mazāks skaits kā caurmērā uzskata, ka viņu izvēli ietekmē izrādes norises laiks.

Sociāli demogrāfiskā analīze atklāj, ka biežāk izrādes norises laiks neietekmē gados vecus teātra apmeklētājus, respondentus ar ik mēneša ienākumiem Ls51 – 70, rajona centrā dzīvojošos un tos, kuriem nav bērnu. Attiecīgi atbildi “ļoti ietekmē” biežāk ir snieguši respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, ar ik mēneša ienākumiem virs Ls100 un rīdzinieki.

➤ Izrādes norises diena

Attiecībā uz izrādes norises dienu kopējais atbilžu sadalījums ir absolūti vienmērīgs, tāpēc var apgalvot, ka divas trešās daļas respondentu atzinuši, ka viņu izvēli apmeklēt teātri ietekmē izrādes norises diena, bet vienai trešajai daļai tas nav nozīmīgs faktors. Summējot pozitīvās atbildes, var redzēt, ka Liepājas un Valmieras drāmas teātra apmeklētāju atbildes sadalās vienmērīgi un atbilst kopējai situācijai, kaut arī biežumu sadalījums pozitīvo atbilžu starpā ir apgriezti proporcionāls šajos teātros. Daugavpils teātra apmeklētāji nedaudz biežāk kā caurmērā atzinuši, ka izrādes norises diena neietekmē viņu izvēli. Savukārt, pozitīvo atbilžu biežumu sadalījums atbilst kopējai ainai. Biežāk pozitīvi atbildējuši ir respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, rīdzinieki, kā arī tie teātru apmeklētāji, kuriem ir bērni. Noraidoši biežāk atbildējuši ir gados veci cilvēki un respondenti, kuriem nav bērnu.

➤ Biļetes cena

54% reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji norādījuši, ka viņu izvēli apmeklēt teātri ļoti vai daļēji ietekmē biļetes cena. Apmēram tikpat daudz respondentu snieguši šādu atbildi Daugavpils teātrī. Taču Liepājas un Valmieras drāmas teātros situācija ir atšķirīga. Ja Liepājā biežāk kā caurmērā norādīts uz biļešu cenas ietekmi, tad Valmierā gluži otrādi – biļetes cena retāk kā caurmērā nosaka respondenta izvēli apmeklēt teātra izrādi. Turklāt Valmieras drāmas teātrī uz pusi vairāk kā Liepājas teātrī respondenti atzinuši, ka viņu izvēli neietekmē biļetes cena. Šīs atšķirības, iespējams, izskaidro vidējās biļešu cenas, kas augstākas ir Liepājas teātrī. Šī faktora ietekmes analīze sociāli demogrāfiskajā griezumā atklāj, ka biežāk biļetes cena ļoti ietekmē gados vecu cilvēku, sievietes, pensionāru, respondentu ar zemiem ienākumiem, Daugavpilī, Liepājā, Valmierā un laukos dzīvojošo izvēli apmeklēt teātri. Savukārt, biežāk kā caurmērā noliedzoši par šī faktora ietekmi atbildējuši respondenti vecumā no

46 līdz 61 gadam, vīrieši, teātru apmeklētāji ar augstākiem ik mēneša ienākumiem, rīdzinieki un tie, kuriem nav bērnu.

➤ Izrādes reklāma

Izrādes reklāma ietekmē 53% teātru apmeklētāju izvēli apmeklēt teātri, taču jāņem vērā, ka 40% norādījuši, ka šī ietekme ir daļēja, bet 44%, ka šim faktoram nav ietekmes uzizrādes apmeklējuma izvēli. Atšķirību reģionālo profesionālo teātru starpā šajā jautājumā nav, un atbilžu sadalījums visos teātros atbilst kopējiem rezultātiem. Ir vērojama tendence, ka pieaugot respondentu vecumam, palielinās negatīvi atbildējošo respondentu procentuālais sadalījums. Atšķirības pastāv arī atkarībā no respondenta dzīves vietas. Rīdzinieki un rajona centrā dzīvojošie biežāk kā caurmērā norādījuši uz reklāmas ietekmi, savukārt, nelielos ciemos un laukos dzīvojošie biežāk atzinuši, ka izrādes reklāma neietekmē viņu izvēli apmeklēt teātri.

➤ Noteiktu aktieru piedalīšanās

65% reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji atzīst, ka viņu izvēli apmeklēt teātri ietekmē noteiktu aktieru piedalīšanās izrādē. Liepājas un Daugavpils teātros atbilžu sadalījums lielā mērā atbilst kopējiem rezultātiem. Atšķirības ir vērojamas Valmieras drāmas teātra apmeklētāju sniegto atbilžu sadalījumā. Valmierā biežāk kā caurmērā respondenti norādījuši, ka noteiktu aktieru piedalīšanās viņu izvēli apmeklēt teātri neietekmē. Sociāli demogrāfiskā analīze kopumā neatklāj būtiskas atšķirības atkarībā no dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm. Nelielas atšķirības pastāv atkarībā no respondentu vecuma un dzīves vietas. Vecuma grupas no 26 līdz 35 gadiem un no 62 gadiem un vecāki biežāk kā citas vecuma grupas norādījušas uz aplūkojamā faktora ietekmi uz viņu izvēli. Savukārt, noraidoši biežāk atbildējuši rīdzinieki un citu pilsētu iedzīvotāji.

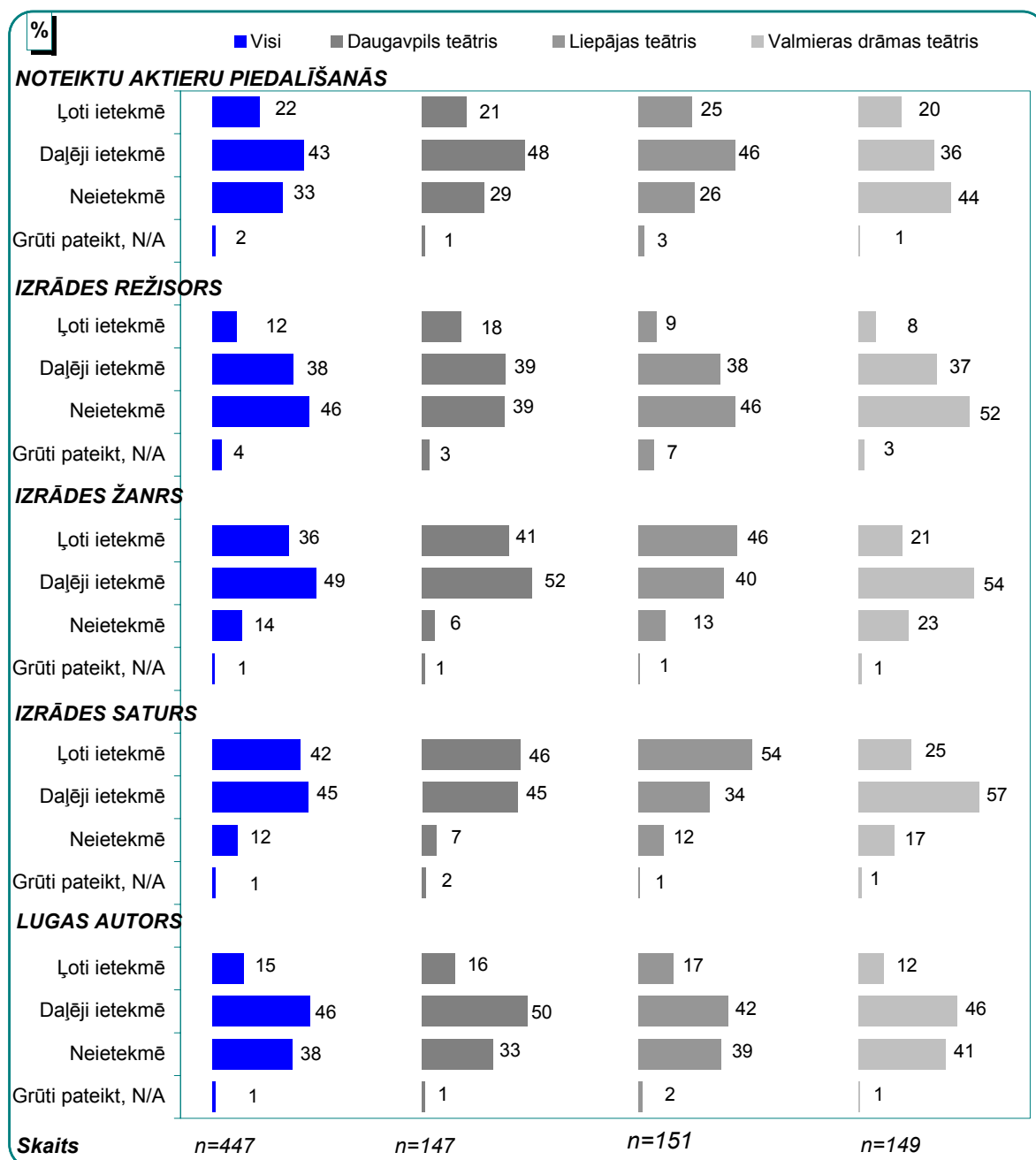
➤ Izrādes režisors

Puse aptaujāto atzīst, ka izrādes režisors ietekmē viņu izvēli apmeklēt teātri, gandrīz tikpat liels (47%) skatītāju skaits norādījuši, ka šis faktors viņu izvēli neietekmē. Salīdzinot atsevišķus teātrus ar kopējiem rezultātiem, ir redzams, ka esošās atšķirības nav vērtējamas kā būtiskas un kopumā atbilžu sadalījums pa teātriem atbilst kopējai situācijai. Salīdzinot teātrus savā starpā, atklājas, ka atšķirīgāks atbilžu sadalījums ir Daugavpils teātra izlasē, kur retāk kā Liepājas teātrī un īpaši Valmieras drāmas teātrī respondenti norādījuši, ka izrādes režisors neietekmē viņu izvēli apmeklēt teātri. Rezultātu analīze atbilstoši sociāli demogrāfiskajiem rādītājiem neatklāj būtiskas

atšķirības, vienīgi ir vērojama tendence, ka biežāk izrādes režisors ir izvēli ietekmējošs faktors gados vecākiem cilvēkiem un respondentiem ar augstāko izglītību.

9. zīmējums. Teātra apmeklēšanu ietekmējošo faktoru – noteiktu aktieru piedalīšanās, izrādes režisors, izrādes žanrs, izrādes saturs un lugas autors – loma skatītāju vērtējumā (%)

Jautājums: Cik lielā mērā sekojoši faktori – noteiktu aktieru piedalīšanās, izrādes režisors, izrādes žanrs, izrādes saturs un lugas autors – ietekmē Jūsu izvēli apmeklēt teātri? Vai tie Jūsu izvēli ļoti ietekmē, daļēji ietekmē vai neietekmē?

BSZI, 2002

➤ Izrādes žanrs

Izrādes žanrs ir viens no tiem faktoriem, kas atstāj vislielāko ietekmi uz teātra apmeklētāja izvēli doties uz teātri. Kopumā, summējot atbildes “ļoti ietekmē” un “daļēji

ietekmē”, 85% respondentu atzīst, ka izrādes žanrs ietekmē viņu izvēli. Salīdzinoši neliela daļa – 14% - uzskata, ka šis faktors viņu izvēli apmeklēt teātri neietekmē. Daugavpils un Liepājas teātros atbilžu sadalījums būtiski neatšķiras no kopējiem rezultātiem. Savukārt Valmieras drāmas teātrī iegūtie rezultāti liecina, ka izrādes žanram ir mazāka ietekme uz respondentu izvēli nekā caurmērā.

Izrādes saturs

Kā liecina pētījuma rezultāti, vislielāko ietekmi uz teātra apmeklētāju izvēli atstāj tieši izrādes saturs. Proti, izvēloties apmeklēt teātri, skatītāji pievērš lielu uzmanību tam, vai tā ir izklaidējoša rakstura izrāde, nopietna psiholoģiska rakstura izrāde vai izrāde ģimenei ar bērniem. 87% respondentu atzīst, ka izrādes saturs ļoti vai daļēji ietekmē viņu izvēli, turklāt atbilžu sadalījums starp divām pozitīvajām atbildēm ir vienmērīgs. Daugavpils teātrī šis rādītājs ir 91%, Liepājas teātrī – 88% un Valmieras drāmas teātrī attiecīgi 82%. Jāpiebilst, ka Liepājas teātrī un Valmieras drāmas teātrī ir no kopējiem rezultātiem atšķirīgs atbilžu sadalījuma biežums pozitīvo atbilžu starpā. Nedaudz biežāk kā caurmērā negatīvu atbildi ir snieguši gados vecāki cilvēki, respondenti ar nepilnu vidējo izglītību, zemākiem ienākumiem, kā arī rīdzinieki.

Lugas autors

Lugas autors ietekmē 61% respondentu izvēli apmeklēt teātri, no tiem lielākā daļa (46%) atzinuši, ka šī ietekme tomēr ir daļēja, bet 38% norādījuši, ka šis faktors viņu izvēli neietekmē. Atšķirību reģionālo profesionālo teātru starpā šajā jautājumā nav, un atbilžu sadalījums visos teātros atbilst kopējiem rezultātiem. Ir vērojama tendence, ka respondenti ar zemāku izglītības līmeni mazāk pievērš uzmanību lugas autoram. Savukārt respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, ar augstākiem ik mēneša ienākumiem, Rīgā un rajona centrā dzīvojošie, kā arī tie, kuriem ir bērni, biežāk kā caurmērā norādījuši, ka lugas autors ietekmē viņu izvēli apmeklēt teātri.

Izvērtējot aplūkotos rezultātus par teātra apmeklējuma ietekmējošo faktoru nozīmi, var izdalīt trīs faktoru grupas:

- i. vislielākā ietekme uz teātra apmeklētāju izvēli ir izrādes saturam, žanram un norises laikam;
- ii. vidējā grupā ietekmes stipruma ziņā ierindojas tādi faktori kā izrādes norises diena, noteiktu aktieru piedalīšanās un lugas autors;
- iii. vismazākā mērā izvēli apmeklēt teātri ietekmē biļetes cena, reklāma un izrādes režisors.

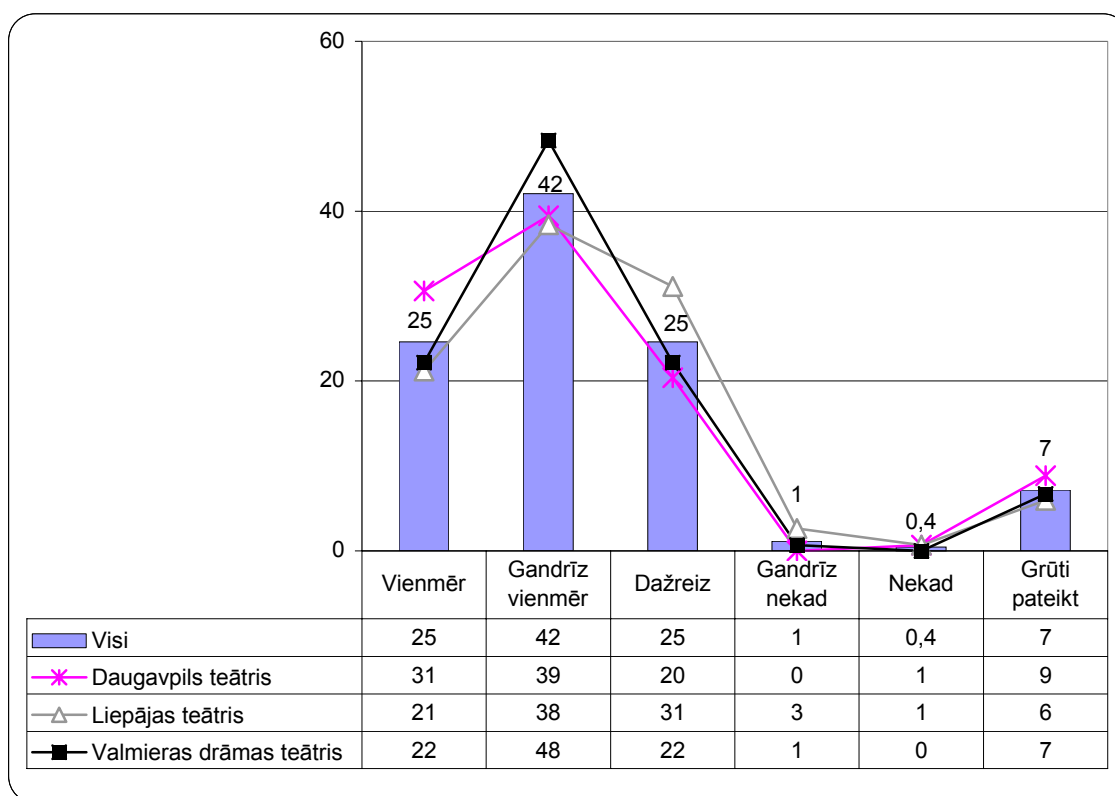
2. REPERTUĀRA ATBILSTĪBA SKATĪTĀJU PIEPRASĪJUMAM

2.1. Skatītāju pieprasītākās izrādes pēc satura

Reģionālo profesionālo teātru viedoklis par iespēju izvēlēties savām interesēm un gaumei atbilstošu teātra izrādi ir atspoguļots 10. zīmējumā. Summējot atbildes “vienmēr” un “gandrīz vienmēr”, ir redzams, ka 67% respondentu, kas atbilst divām trešajām daļām aptaujāto, atzīst, ka viņiem ir iespēja izvēlēties savām interesēm un gaumei atbilstošu teātra izrādi.

10. zīmējums. Iespēja izvēlēties savām interesēm atbilstošu teātra izrādi (%)

Jautājums: Ja Jums ir vēlēšanās apmeklēt teātri, vai Jums ir iespēja izvēlēties savām interesēm atbilstošu teātra izrādi?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, $n = 447$;

Daugavpils teātris, $n = 147$;

Liepājas teātris, $n = 151$;

Valmieras drāmas teātris, $n = 149$.

BSZI, 2002

Teātros atsevišķi saglabājas tāda pati tendence kā kopumā, kaut gan Liepājas teātrī atšķirībā no pārējiem diviem reģionālajiem profesionālajiem teātriem nedaudz retāk ir iespēja izvēlēties savām interesēm un gaumei atbilstošu izrādi. Sociāli demogrāfiskais griezumā atklāj, ka retāk šāda iespēja ir respondentiem vecumā līdz 45 gadiem, kā arī skatītājiem, kuru ģimenēs ir bērni. Savukārt biežāk kā caurmērā atbildi “vienmēr” snieguši gados vecāki cilvēki, pensionāri un tie, kuriem nav bērnu.

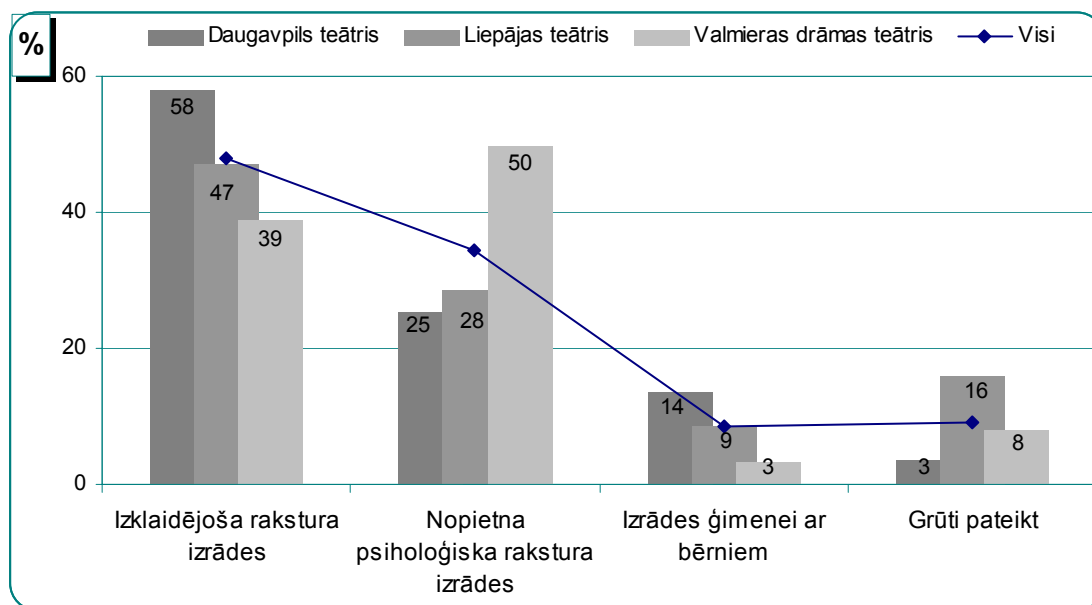
Izteiktākas atšķirības grupu starpā parādās to vidū, kuriem bija grūtības atbildēt uz šo jautājumu. Proti, tie ir gados jauni cilvēki (līdz 25 gadus veci), vīrieši, respondenti ar nepilnu vidējo izglītību, krievu un citu tautību pārstāvji un aptaujātie, kuriem ir bērni.

Izrādes saturs ir viens no reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju izvēli ietekmējošākajiem faktoriem. Kā redzams 10. zīmējumā, gandrīz puse (48%) reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji vislabprātāk apmeklē izklaidējoša rakstura izrādes, 35% - nopietna psiholoģiska rakstura izrādes, bet 8% - izrādes ģimenei ar bērniem.

69% respondentu, kuri vislabprātāk apmeklē izklaidējošas izrādes vienmēr vai gandrīz vienmēr var izvēlēties savām interesēm atbilstošu izrādi, attiecībā uz tiem, kuri labprātāk apmeklē nopietna psiholoģiska rakstura izrādes, šis rādītājs ir 65%. Savukārt, teātra apmeklētāji, kuri vislabprātāk apmeklē izrādes ģimenei ar bērniem, 50% gadījumu atzīst, ka var izvēlēties savām interesēm atbilstošu izrādi. Jāpiebilst, ka neviens no šīs grupas aptaujas dalībniekiem nav norādījis, ka gandrīz nekad vai nekad nevar izvēlēties sev piemērotu izrādi. Taču šajā grupā ir salīdzinoši augsts neatbildējošo skaits.

11. zīmējums. Visapmeklētākais izrāžu veids pēc to satura (%)

Jautājums: Kāda veida izrādes Jūs apmeklējāt vislabprātāk? Vai tās ir izklaidējoša rakstura izrādes, nopietna psiholoģiska rakstura izrādes vai arī izrādes ģimenei ar bērniem?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Turklāt pētījuma rezultāti rāda, ka teātra izrāžu skatītāju norādītais izrādes veids atbilst tam, uz kāda veida izrādi pēc tās satura respondents bija aizgājis pētījuma veikšanas laikā. Piemēram, 65% no tiem teātru apmeklētājiem, kuri atzīst, ka vislabprātāk apmeklē nopietna psiholoģiska rakstura izrādes, pētījuma veikšanas laikā apmeklēja tieši šāda veida izrādi.

Izklaidējošas izrādes biežāk kā caurmērā vislabprātāk apmeklē jaunieši vecumā līdz 25 gadiem, studenti un skolēni, ienākumu grupa līdz Ls50 mēnesī, Daugavpils, Liepājas un Valmieras iedzīvotāji, kā arī rajonu centros dzīvojošie.

Nopietna psiholoģiska rakstura izrādes biežāk labprātāk apmeklē respondenti vecumā no 36 gadiem, bet īpaši gados vecāki cilvēki virs 62 gadiem, teātru apmeklētāji ar augstāko izglītību, latvieši, rīdzinieki, kā arī aptaujātie, kuru ģimenēs nav bērni līdz 18 gadu vecumam.

Izrādes ģimenei ar bērniem vislabprātāk apmeklē respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, kuru ienākumi mēnesī ir Ls71 – 100 un kuru ģimenēs aug bērni.

Rezultātā var izdalīt trīs mērķa grupas:

- i. jauniešu auditorija, kuriem vislabāk patīk izklaidējoša rakstura izrādes;
- ii. teātra apmeklētāji vidējos un brieduma gados ar augstāko izglītību, kuri vislabprātāk apmeklē nopietna psiholoģiska rakstura izrādes;
- iii. ģimenes ar bērniem, kas vislabprātāk skatās teātra izrādes ģimenei ar bērniem.

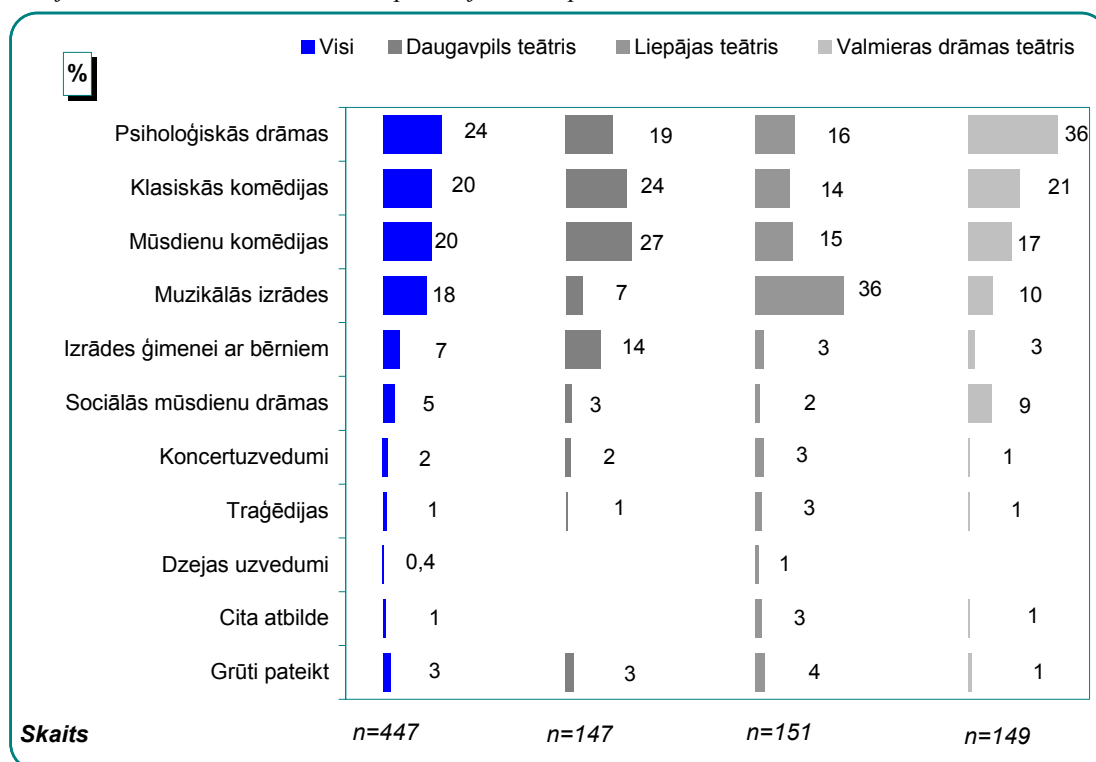
2.2. Skatītāju pieprasītākie žanri

Lai noskaidrotu reģionālo profesionālo teātra apmeklētāju pieprasījumu attiecībā uz repertuāru, līdzās jautājumam par vislabprātāk apmeklēto izrādes veidu pēc to satura, tika noteikti arī skatītāju iecienītākie izrāžu žanri. Aptaujas ietvaros respondenti norādīja, kāda žanra izrādes viņi apmeklē vislabprātāk, turklāt minot gan savu pirmo, gan otro izvēli (12.1. un 12.2. zīm.).

Kopējie rezultāti rāda, ka visbiežāk minētais izrādes žanrs, kuru kā pirmo izvēli minējuši 24% aptaujāto, ir psiholoģiskās drāmas, tām seko komēdijas (gan klasiskās, gan mūsdienu – 20%) un muzikālās izrādes (18%). Visretāk ir minēti tādi žanri kā traģēdijas, dzejas uzvedumi, koncertuzvedumi, sociālās mūsdienu drāmas. Salīdzinoši reti minētas arī izrādes ģimenei ar bērniem.

12.1. zīmējums. Visapmeklētākais teātra izrādes žanrs – 1. izvēle (%)

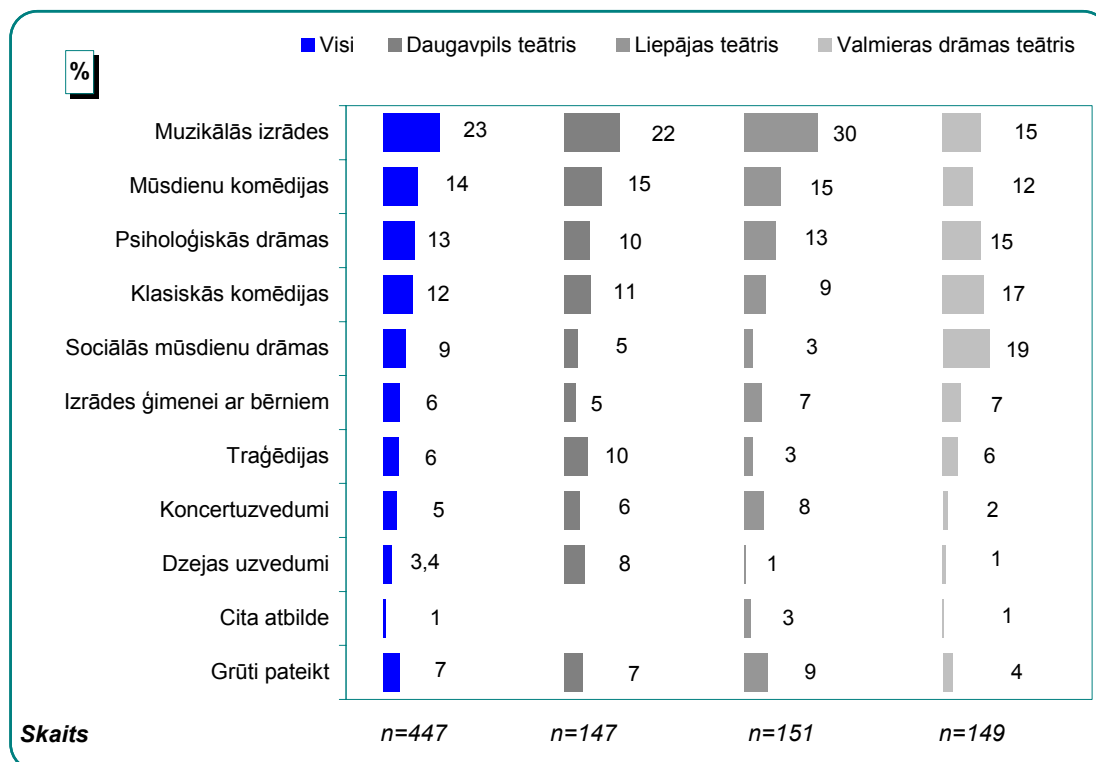
Jautājums: Kāda žanra izrādes Jūs apmeklējat vislabprātāk?

BSZI, 2002

12.2. zīmējums. Visapmeklētākais teātra izrādes žanrs – 2. izvēle (%)

Jautājums: Kāda žanra izrādes Jūs apmeklējat vislabprātāk?

BSZI, 2002

Salīdzinot iegūtos rezultātus par pirmo izvēli un otro izvēli (skat. 12.1 un 12.2. zīm.), ir redzams, ka pirmie četri biežāk minētie žanri ir tie paši, mainījies ir to biežumu sadalījums. Pirmajā vietā ierindojas muzikālās izrādes, kam jau ar zemāku procentuālo biežumu sadalījumu seko mūsdienu komēdijas, psiholoģiskās drāmas un klasiskās komēdijas.

Sociāli demogrāfiskā analīze atklāj, ka klasiskās komēdijas labprātāk skatās jaunieši un respondenti vecumā no 46 līdz 61 gadam, aptaujātie ar augstāku izglītības līmeni. Savukārt, mūsdienu komēdijas – jaunieši, vīrieši, respondenti ar nepilnu vidējo izglītību, ar zemu ienākumu līmeni (līdz Ls50), krievu tautības respondenti un tie, kuru ģimenēs ir bērni līdz 18 gadu vecumam. Psiholoģiskās drāmas biežāk apmeklē cilvēki brieduma gados un veci cilvēki, respondenti ar augstāko izglītību, pilsētu iedzīvotāji un tie, kuru ģimenēs nav nepilngadīgu bērnu. Attiecībā uz muzikālo izrāžu apmeklētājiem atbilstoši kopējiem rezultātiem jāsecina, ka nav būtisku atšķirību atkarībā no sociāli demogrāfiskajām pazīmēm. Taču tā kā šo rādītāju veidojošo izlašu starpā lielāko īpatsvaru sastāda tieši Liepājas teātrī aptaujātie respondenti, tad šīs grupas sociāli demogrāfiskā analīze atklāj, ka muzikālās izrādes biežāk labprātāk apmeklē respondenti vecumā no 26 līdz 45 gadiem, sievietes, algotie darbinieki, respondenti ar ik mēneša ienākumiem virs Ls100.

Rezultātā sociāli demogrāfiskā analīze ļauj izdalīt trīs mērķa grupas – (i) jauniešu auditorija un (ii) teātra apmeklētāji vidējos un brieduma gados ar augstāko izglītību, (iii) ekonomiski aktīvie teātra apmeklētāji vidējos gados, kas lielā mērā atbilst augstāk izvirzītajām mērķa grupām atbilstoši iecienītākajam izrādes veidam pēc to satura.

Atbilžu sadalījums par pirmo un otro izvēli attiecībā uz labprātāk apmeklēto izrādes žanru konkrētos teātros atšķiras gan teātru starpā, gan arī no kopējās ainas. Atbilstoši pirmajai izvēlei Daugavpils teātrī pieprasītākie žanri ir mūsdienu un klasiskās komēdijas. Retāk kā caurmērā ir minētas muzikālās izrādes, savukārt biežāk – izrādes ģimenei ar bērniem. Savukārt, attiecībā uz otro izvēli atbilžu sadalījums attiecībā uz četriem biežāk minētajiem žanriem atbilst kopējiem rezultātiem.

Liepājas teātra apmeklētāju sniegtās atbildes rāda, ka gan kā pirmo, gan kā otro izvēli viņi visbiežāk ir minējuši muzikālās izrādes, tām sekojošie žanri, kuru ranžējums atbilst kopējiem rezultātiem, ir minēti vidēji divas reizes retāk. Īpaši Liepājas teātris izceļas ar savu biežāk minēto pirmo izvēli, salīdzinot ar abiem pārējiem teātriem. Ja

Liepājā muzikālās izrādes kā pieprasītāko žanru minējuši 36% aptaujāto, tad Daugavpils un Valmieras drāmas teātros tie ir attiecīgi 7% un 10% respondentu.

Valmieras drāmas teātra apmeklētāji kā pirmo izvēli visbiežāk un biežāk kā caurmērā minējuši psiholoģiskās drāmas, savukārt, retāk kā pārējos divos teātros – muzikālās izrādes. Turklāt Valmierā biežāk kā citos teātros nosauktas arī sociālās drāmas. Attiecībā uz otro izvēli jāsecina, ka pirmo piecu biežāk minēto žanru atbilžu sadalījums ir diezgan vienmērīgs, nedaudz retāk ir minētas mūsdienu komēdijas, bet biežāk – sociālās mūsdienu drāmas.

Apkopojot iegūtos datus reģionālajos profesionālajos teātros kopumā, var izdalīt četrus pieprasītākos teātra izrāžu žanus un tām atbilstošās mērķa grupas:

- i. psiholoģiskās drāmas (teātra apmeklētāji vidējos un brieduma gados ar augstāko izglītību);
- ii. muzikālās izrādes (ekonomiski aktīvie teātra apmeklētāji vidējos gados),
- iii. mūsdienu un klasiskās komēdijas (jauniešu auditorija).

Liepājas teātrī pieprasītākais žanrs ir muzikālās izrādes, Valmieras drāmas teātrī – psiholoģiskās un sociālās mūsdienu drāmas, bet Daugavpils teātrī – mūsdienu komēdijas.

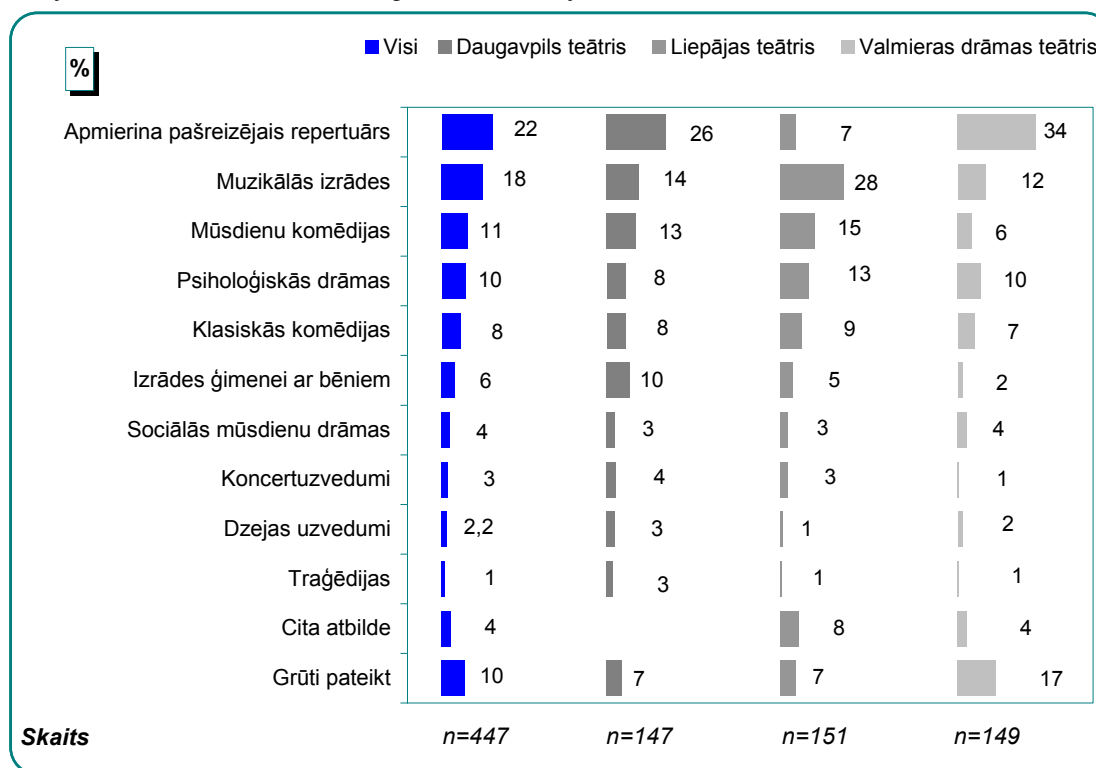
Nolūkā izvērtēt teātru apmeklētāju viedokli par iestudēto izrāžu žanru atbilstību viņu pieprasījumam, respondenti norādīja, viņuprāt, biežāk iestudējamo izrāžu žanus konkrētajā teātrī. Kā redzams 13. zīmējumā, Daugavpils un īpaši Valmieras drāmas teātra apmeklētāji visbiežāk atzinuši, ka viņus apmierina pašreizējais repertuārs, lai gan apmierināto īpatsvars nepārsniedz vienu trešo daļu Valmieras drāmas teātrī un ir mazāks par vienu trešo daļu Daugavpils teātrī. Viszemākais šis rādītājs ir Liepājas teātrī, kur ar pašreizējo repertuāru žanru ziņā apmierināti ir tikai 7% skatītāju.

Gan kopumā, gan katrā teātrī atsevišķi visbiežāk respondenti norādījuši, ka vajadzētu vairāk iestudēt tieši muzikālās izrādes. Visaugstākais šis rādītājs ir Liepājas teātrī (28%), bet Daugavpils un Valmieras drāmas teātrī vidēji divas reizes mazāks (14% un 12%). Daugavpils teātra izlasē iegūtie dati visvairāk atbilst kopējiem rezultātiem, vienīgi biežāk kā caurmērā šajā teātrī aptaujātie uzskata, ka vajadzētu vairāk iestudēt izrādes ģimenei ar bērniem. Liepājas teātrī un Valmieras drāmas teātrī biežāk iestudējamas, bez jau pieminētajām muzikālajām izrādēm, atbilstoši

respondentu viedoklim ir mūsdienu komēdijas (Liepāja) un psiholoģiskās drāmas (Liepāja, Valmiera).

13. zīmējums. Biežāk iestudējamo izrāžu žanri (%)

Jautājums: Kāda žanra izrādes, Jūsaprāt, teātrī būtu jāiestudē biežāk ?

BSZI, 2002

Ir svarīgi norādīt, ka par pētījumā iegūtajiem datiem par biežāk iestudējamajiem žanriem reģionālajos profesionālajos teātros, ir grūti izdarīt drošus secinājumus, jo atbilžu sadalījums ir ļoti izkliedēts un līdz ar to atbildējušo skaits par katru atbilžu variantu ir neliels.

2.3. Oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu skaita atbilstība skatītāju pieprasījumam

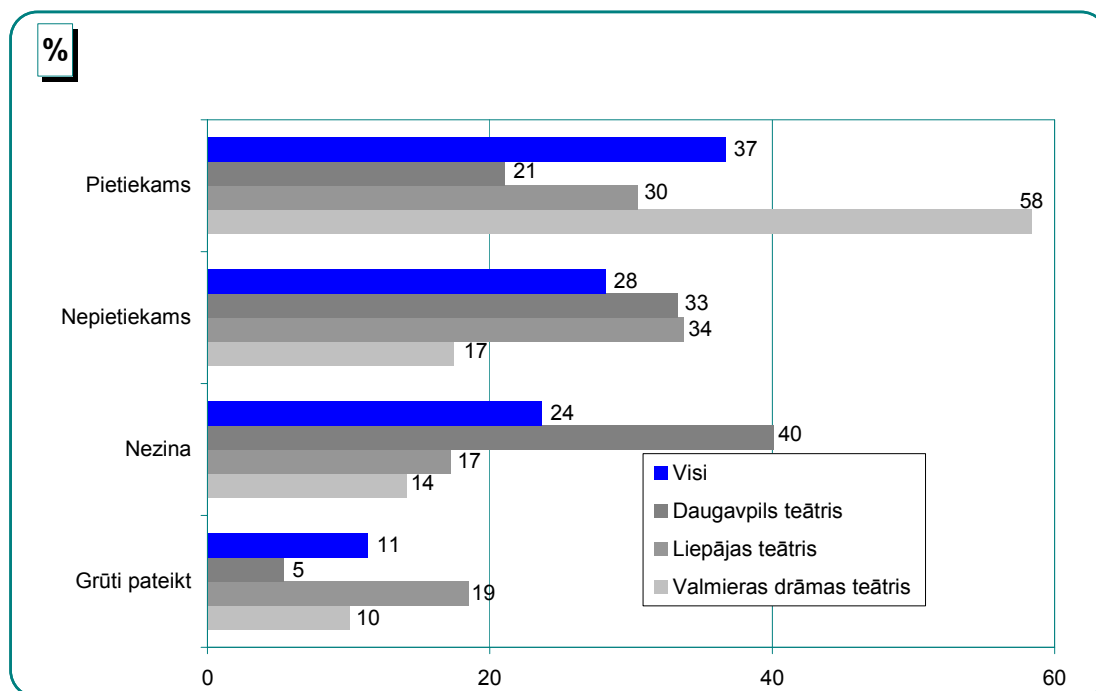
Viens no teātra repertuāru raksturojošiem faktoriem ir oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu skaits sezonā. Nedaudz vairāk kā viena trešā daļa (37%) reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju atzīst, ka oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzums teātrī ir pietiekams, 28% uzskata, ka tas ir nepietiekams, bet 35% nezina vai nesniedza konkrētu atbildi uz šo jautājumu (14. zīm.).

Salīdzinājumā ar pārējiem teātriem Valmieras drāmas teātrī vislielākais respondentu daudzums uzskata, ka oriģināldramaturģijas iestudējumu skaits ir

pietiekams, savukārt, to skatītāju skaits, kas uzskata, ka oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzums ir nepietiekams, ir vismazākais visos trīs teātros. Tāpat no kopējās ainas atšķiras Daugavpils teātris, kurā visbiežāk respondenti norādījuši, ka nezina, vai oriģināldramaturģijas iestudējumu skaits ir pietiekams vai nepietiekams.

14. zīmējums. Apmierinātība ar oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzumu (%)

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, teātra repertuārā ir pietiekams vai nepietiekams oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzums?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Valmieras drāmas teātra rezultātus izskaidro fakts, ka šajā teātrī salīdzinājumā ar pārējiem diviem 2001./2002. gada sezonā ir visaugstākais oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzums repertuārā (13 oriģināldramaturģijas iestudējumu), kamēr Liepājas teātrī to ir 4, bet Daugavpilī – 6 oriģināldramaturģijas iestudējumi^{vii}.

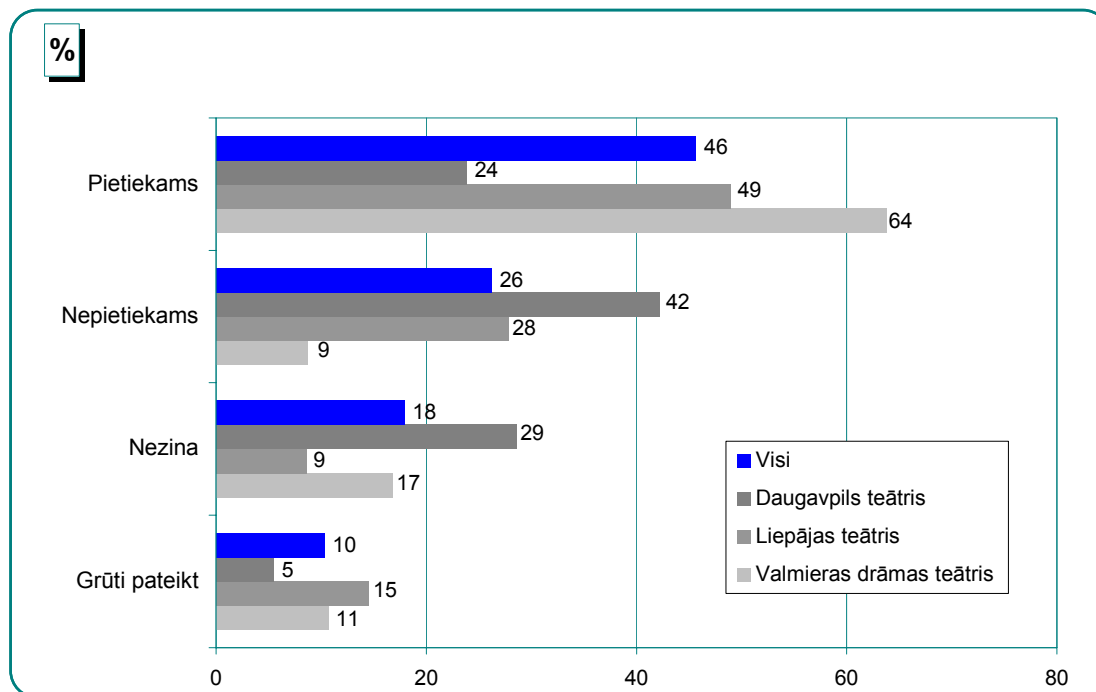
Teātra apmeklētāju grupai, kas uzskata, ka oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzums ir pietiekams, ir raksturīgas sekojošas sociāli demogrāfiskās pazīmes – augsts izglītības līmenis, ik mēneša ienākumi virs Ls71, latviešu tautība un dzīves vieta – neliels ciems, lauki. Tie, kuri uzskata, ka oriģināldramaturģijas iestudējumu ir par maz, biežāk ir gados veci cilvēki, pensionāri, bezdarbnieki, Daugavpilī, Liepājā un Valmierā dzīvojošie. Savukārt, grūtības paust konkrētu viedokli biežāk bija vīriešiem,

^{vii} Dati: LR Kultūras ministrija.

respondentiem ar nepilnu vidējo izglītību, zemiem ienākumiem, krievu un citu tautību pārstāvjiem.

15. zīmējums. Apmierinātība ar jauniestudējumu daudzumu (%)

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, jauniestudējumu daudzums sezonā teātrī ir pietiekams vai nepietiekams?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Kā redzams 15. zīmējumā, gandrīz puse no visiem aptaujātajiem reģionālo profesionālo teātru apmeklētājiem atzīst, ka jauniestudējumu daudzums sezonā teātrī ir pietiekams, bet 26% uzskata, ka tas ir nepietiekams.

Liepājas teātrī aptaujāto respondentu viedoklis atbilst kopējiem rezultātiem, bet Daugavpilī un Valmierā situācija ir atšķirīga. Proti, ja Valmierā 64% aptaujāto uzskata, ka jauniestudējumu skaits šajā teātrī sezonā ir pietiekams, tad Daugavpilī tādu ir 24%. Attiecīgi 9% Valmieras drāmas teātrī un 42% respondentu Daugavpils teātrī norādījuši, ka jauniestudējumu skaits ir nepietiekams, lai gan jauniestudējumu skaits 2001./2002. gada sezonā abos teātros atšķiras tikai nedaudz. Turklāt Valmieras drāmas teātrī ir par diviem jauniestudējumiem sezonā mazāk (9) nekā Daugavpils teātrī (11). Liepājas teātrī 2001./2002. gada sezonā ir 9 jauniestudējumi^{viii}.

Aplūkojot to respondentu grupu, kas uzskata, ka jauniestudējumu daudzums ir nepietiekams, sociāli demogrāfiskā griezumā, ir redzams, ka Daugavpils teātrī un

^{viii} Dati: LR Kultūras ministrija.

Valmieras drāmas teātrī tie biežāk ir respondenti vecumā līdz 35 gadiem, vīrieši, aptaujātie ar zemāku izglītības līmeni, zemiem ienākumiem (līdz Ls50), Daugavpilī, Valmierā un laukos dzīvojošie. Liepājas izlasē šajā grupā vairāk ietilpst gados veci cilvēki, respondenti ar augstāko izglītību, ik mēneša ienākumiem virs L70, kā arī tie, kuru ģimenēs nav bērnu līdz 18 gadu vecumam.

Ir grūti izvirzīt drošus secinājumus par reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju apmierinātību ar jauniestudējumu daudzumu sezonā konkrētajā teātrī, jo ir liels to respondentu skaits, kas nav snieguši konkrētu atbildi. Tajā pašā laikā ir vērojama tendence, ka kopumā aptaujas dalībnieki ir drīzāk apmierināti nekā neapmierināti ar esošo situāciju, kaut arī Daugavpils teātris šajā gadījumā ir izņēmums.

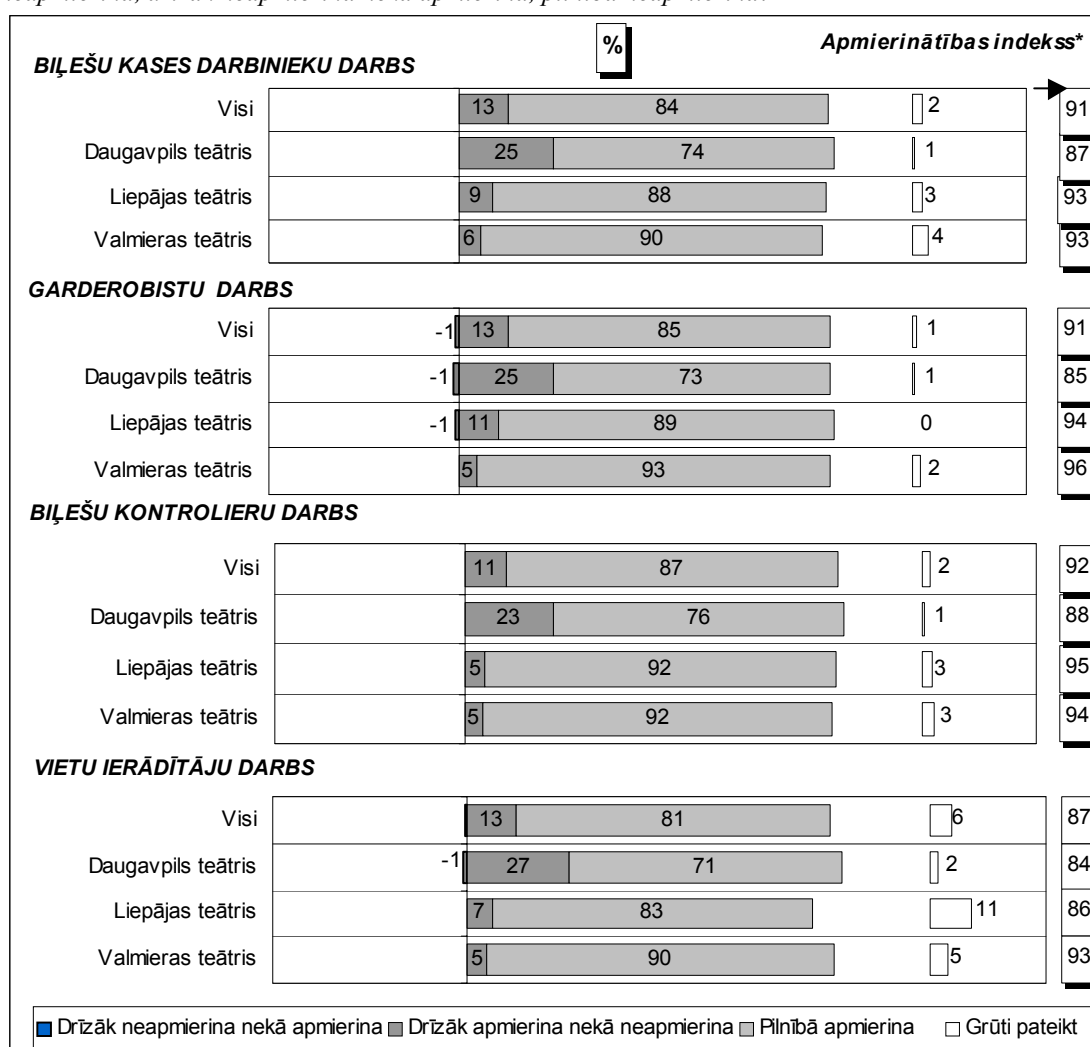
3. CITU TEĀTRA APEMKLĒTĪBU IETEKMĒJOŠU FAKTORU NOZĪME

3.1. Apkalpojošā personāla darba vērtējums

Apkopojot pētījuma rezultātus par reģionālo profesionālo teātru apmeklētāju apmierinātību ar apkalpojošā personāla darbu, jāsecina, ka tā ir augsta, par ko liecina tas, ka tikai attiecībā uz garderobistu darbu 1% respondentu ir atzinuši, ka viņu darbs ir drīzāk neapmierinošs nekā apmierinošs.

16. zīmējums. Apmierinātība ar apkalpojošā personāla darbu (%)

Jautājums: *Kā Jūs vērtējat teātra apkalpojošā personāla darbu – biļešu kases darbinieku, garderobistu, biļešu kontrolieru un vietu ierādītāju – darbu? Vai tas Jūs pilnībā apmierina, drīzāk apmierina nekā neapmierina, drīzāk neapmierina nekā apmierina, pilnībā neapmierina?*

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāj, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Apmierinātības indekss tiek mērīts skalā no -100 līdz +100.

Par pārējo apkalpojošā personāla darbinieku darbu skatītāji ir snieguši vienu no pozitīvajiem vērtējumiem, turklāt lielākā daļa ir pilnībā apmierināta ar apkalpojošā personāla darbu (16. zīm.). Līdz ar to lietderīgi ir salīdzināt apmierinātības indeksus, kuri ir norādīti 16. zīmējumā. Viszemākais apmierinātības indekss (87) ir vietu ierādītāju darbam, pārējiem apkalpojošā personāla darbiniekiem ir apmēram vienāds apmierinātības indekss (91 vai 92).

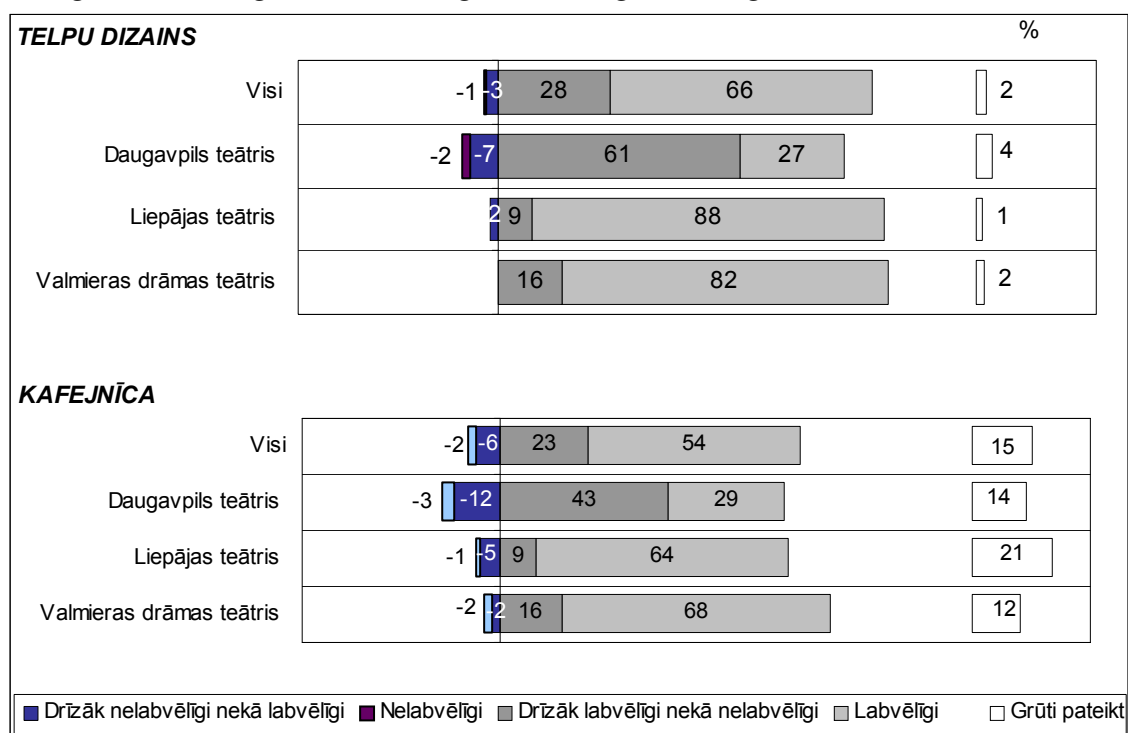
Ja salīdzina savā starpā atsevišķus teātrus, tad jāsecina, ka viszemākie apmierinātības indeksi ir Daugavpils teātrī, kur gandrīz divas reizes biežāk kā caurmērā respondenti snieguši otro pozitīvo vērtējumu – “drīzāk apmierina nekā neapmierina”. Savukārt, visaugstākie apmierinātības indeksi ir Valmieras drāmas teātrim.

Šādi rezultāti ļauj izvirzīt secinājumu, ka apkalpojošā personāla darbs negatīvi neietekmē reģionālo profesionālo teātru apmeklētību.

3.2. Telpu ietekme uz teātra gaisotni

17. zīmējums. Viedoklis par teātra telpu dizaina iespaidu uz teātra gaisotni (%)

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, teātra telpu dizains un kafejnīca teātra gaisotni ietekmē labvēlīgi, drīzāk labvēlīgi nekā nelabvēlīgi, drīzāk nelabvēlīgi nekā labvēlīgi, nelabvēlīgi, nelabvēlīgi?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147; Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Summējot atbildes “labvēlīgi” un “drīzāk labvēlīgi nekā nelabvēlīgi”, ir redzams, ka teātru telpu dizains un kafejnīca teātru gaisotni kopumā ietekmē labvēlīgi. Var teikt, ka gandrīz vienlīdz pozitīvi ir novērtēta telpu dizaina ietekme uz teātra gaisotni Liepājas un Valmieras drāmas teātrī. Turklāt Valmieras izlasē neviens no respondentiem nav teicis, ka telpu dizains atstāj nelabvēlīgu ietekmi. Savukārt, Daugavpils teātra apmeklētāji apmēram divas reizes biežāk atzinuši, ka telpu dizains teātra gaisotni ietekmē drīzāk labvēlīgi nekā nelabvēlīgi, kamēr pārējos teātros vairāk kā 80% respondentu norādījuši uz labvēlīgu ietekmi.

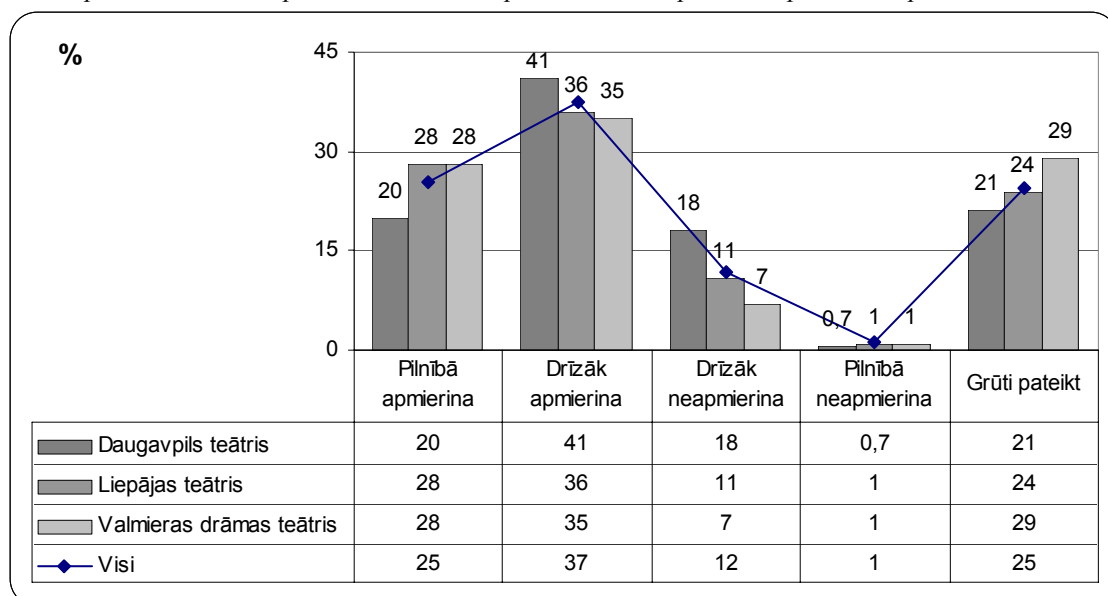
Attiecībā uz teātra kafejnīcas ietekmi uz teātra kopējo gaisotni rezultāti atšķiras tādā ziņā, ka ir salīdzinoši lielāks to respondentu skaits, kas nav snieguši konkrētu atbildi. Vislabvēlīgāk kafejnīcas telpu ietekmi uz teātra gaisotni ir novērtējuši Valmieras drāmas teātra apmeklētāji. Savukārt, salīdzinoši negatīvāku vērtējumu ir snieguši Daugavpils teātra izrāžu skatītāji.

Kopumā jāsecina, ka gan teātra telpu, gan kafejnīcu ietekme uz teātra gaisotni ir labvēlīga un neatstāj negatīvu iespaidu uz teātra apmeklētību.

3.3. Apmierinātība ar teātra izrāžu programmiņu kvalitāti

18. zīmējums. Teātra izrāžu programmiņu satura kvalitātes vērtējums (%)

Jautājums: Kā Jūs vērtējat teātra izrāžu programmiņu satura kvalitāti? Vai tā Jūs pilnībā apmierina, drīzāk apmierina nekā neapmierina, drīzāk neapmierina nekā apmierina, pilnībā neapmierina?

Bāze: visi reģionālo profesionālo teātru apmeklētāj, n = 447;

Daugavpils teātris, n = 147;

Liepājas teātris, n = 151;

Valmieras drāmas teātris, n = 149.

BSZI, 2002

Kā redzams 18. zīmējumā, divas trešās daļas reģionālo profesionālo teātru apmeklētāji pozitīvi vērtē teātra izrāžu programmiņu satura kvalitāti. Tajā pašā laikā jāpiebilst, ka pilnībā apmierināti ar programmiņu kvalitāti ir nepilna trešā daļa aptaujāto. Negatīvu vērtējumu ir snieguši 13% respondentu, bet 25% nav varējuši konkrēti atbildēt uz uzdoto jautājumu.

Sociāli demogrāfiskā neapmierināto respondentu grupas analīze šajā jautājumā neatklāj būtiskas atšķirības pēc sociāli demogrāfiskajām pazīmēm. Pilnībā apmierināti biežāk ir gados vecāki cilvēki, respondenti ar zemāku izglītības līmeni (nepilna vidējā), tie, kuru ienākumi mēnesī nepārsniedz Ls50, kā arī latvieši. Savukārt, drīzāk apmierināti nekā neapmierināti biežāk kā caurmērā ir respondenti vecumā no 26 līdz 35 gadiem, ar augstāku izglītības līmeni, Daugavpilī, Liepājā un Valmierā dzīvojošie.

Salīdzinot reģionālos profesionālos teātrus savā starpā, ir redzams, ka Daugavpils teātra izrāžu skatītāji ir pauduši viszemāko apmierinātību ar programmiņu kvalitāti, jo šajā teātrī ir augstākais negatīvo atbilžu sadalījums, kaut arī kopējais pozitīvo atbilžu biežuma sadalījums neatšķiras no kopējiem rezultātiem. Liepājas teātrī un Valmieras drāmas teātrī iegūtie dati šajā jautājumā būtiski neatšķiras no kopējas ainās gan attiecībā uz pozitīvo, gan negatīvo vērtējumu.

Ņemot vērā, ka liels skaits nav snieguši konkrētu atbildi, kā arī to, ka augstākais atbilžu biežuma sadalījums ir otrajai pozitīvajai atbildei (drīzāk apmierina), nevar viennozīmīgi apgalvot, ka lielāko daļu teātru apmeklētāju apmierina teātra izrāžu programmiņu kvalitāte, kaut gan kopumā var runāt par pozitīvu tendenci.

4. STATISTIKA: TEĀTRU REPERTUĀRI UN APMEKLĒTĪBAS RĀDĪTĀJI

Statistikas apkopojums tiks balstīts uz LR Kultūras ministrijas Informācijas un analīzes nodaļas rīcībā esošiem datiem par teātru darbību un repertuāru 2001./2002. gada sezonā.

➤ **Reģionālo profesionālo teātru apmeklētība**

Reģionālo profesionālo teātru apmeklētība tiks aplūkota balstoties uz teātra apmeklējumu skaitu uz 100 iedzīvotājiem un teātra apmeklētību atkarībā no vidējā izrāžu skaita, vidējā skatītāju skaita un vietu skaita zālē attiecīgajā teātrī.

Salīdzinot Latvijas reģionālos profesionālo teātru apmeklētību uz 100 iedzīvotājiem^{ix}, izveidojas sekojoša secība:

- (1) Valmieras drāmas teātris -109 teātra apmeklējumi uz 100 iedzīvotājiem;
- (2) Liepājas teātris - 27 teātra apmeklējumi uz 100 iedzīvotājiem;
- (3) Daugavpils teātris - 16 teātra apmeklējumi uz 100 iedzīvotājiem.

Atbilstoši teātru apmeklētībai, izejot no izrāžu skaita, apmeklētāju un vietu skaita zālē, reģionālo profesionālo teātru vietu sadalījums ir sekojošs:

- (1) Valmieras drāmas teātris (62% - normāla apmeklētība);
- (2) Liepājas teātris (49% - viduvēja apmeklētība);
- (3) Daugavpils teātris (30% - zema apmeklētība).

Salīdzinot atsevišķu izrāžu apmeklētību, jāsecina, ka Valmieras drāmas teātrī 71% (20 no 28 teātrī izrādītājam izrādēm) izrāžu apmeklētība ir virs 60%, kas ir pozitīvi vērtējams rādītājs un liecina par ļoti labu apmeklētību. Liepājas teātrī 20% (4 no 20 izrādēm) apmeklētība pārsniedz 60%. Savukārt Daugavpils teātrī nevienas izrādes apmeklētība nepārsniedz 60% apmeklētību, augstākā apmeklētība - 48% - ir tikai vienai izrādei. Pārējo izrāžu apmeklētība ir robežās no 13% līdz 40%, kas ļauj izvirzīt secinājumu, ka Daugavpils teātra apmeklētība ir ļoti zema un atbilstoši vidējiem rādītājiem un nepārsniedz 30%.

Apmeklētības rādītāju analīzes rezultātā jāsecina, ka reģionālo profesionālo teātru starpā Valmieras drāmas teātrī ir visaugstākā vidējā apmeklētība.

^{ix} Aprēķinot teātra apmeklējumu skaitu uz 100 iedzīvotājiem ir ņemti vērā LR Centrālās statistikas dati par iedzīvotāju skaitu pilsētās 2001. gadā.

➤ Izrāžu, oriģināldramaturģijas un jauniestudējumu skaits

(1) 2001./2002. gada sezonā Valmieras drāmas teātrī kopumā skatītājiem piedāvātas 28 izrādes un sezonas laikā notikušas 188 izrādes.

(2) Liepājas teātrī 2001./2002. gada sezonā piedāvātas 20 izrādes un teātrī kopumā notikušas 99 izrādes.

(3) Daugavpils teātrī 2001./2002. gada sezonā izrādītas 19 izrādes un kopējais izrāžu skaits teātrī ir 98 izrādes.

Kā liecina šie rādītāji visaugstākais piedāvāto un izrādīto izrāžu skaits ir Valmieras drāmas teātrī, Liepājas teātrī un Daugavpils teātrī šie rādītāji būtiski neatšķiras.

Izrāžu skaits uz 1000 iedzīvotājiem:

(1) Valmieras drāmas teātris: 6.8 izrādes;

(2) Liepājas teātris: 1.1 izrāde;

(3) Daugavpils teātris: 0.85 izrādes.

Salīdzinoši jānorāda, ka Latvijā kopumā 1999./2000. gada sezonā bija 0.9 izrādes uz 1000 iedzīvotājiem^x, no kā izriet, ka Liepājas teātrī un Daugavpils teātrī situācija lielā mērā atbilst kopējai situācijai valstī, kamēr Valmieras drāmas teātrī šis rādītājs ir ļoti augsts.

Jauniestudējumu skaits 2001./2002. gada sezonā vislielākais ir Daugavpils teātrī (11 jauniestudējumi), Valmieras drāmas teātrī un Liepājas teātrī to skaits ir vienāds – attiecīgi 9 jauniestudējumi katrā teātrī.

Attiecībā uz oriģināldramaturģijas iestudējumu daudzumu pirmajā vietā ierindojas Valmieras drāmas teātris ar 13 oriģināldramaturģijas iestudējumiem 2001./2002. gada sezonā, Daugavpils teātrī ir attiecīgi 6 oriģināldramaturģijas iestudējumi, bet trešajā vietā šajā pozīcijā ir Liepājas teātris ar 4 oriģināldramaturģijas iestudējumiem.

➤ Kopējie teātra ieņēmumi un vidējās biļešu cenas

Vidējās biļešu cenas teātrī kopumā visaugstākās ir Liepājas teātrī (Ls2.03), bet viszemākās Daugavpils teātrī (Ls0.69). Valmieras drāmas teātrī vidējā biļetes cena ir Ls1.49.

^x Nacionālā programma “Kultūra”, apakšprogramma “Teātris” – www.km.gov.lv (Latvijas teātru atskaites LR Centrālajai statistikas pārvaldei un LR Kultūras ministrijai), 128.lpp.

Kopējie teātra ieņēmumi 2001./2002. gada sezonā ļauj sarindot reģionālos profesionālos teātrus sekojošā secībā:

- (1) Liepājas teātris – Ls51 169;
- (2) Valmieras drāmas teātris – Ls44 906;
- (3) Daugavpils teātris – Ls12 656.

Salīdzinot teātrus atbilstoši šim rādītājam, jāņem vērā to veidojošo faktoru ietekme – vidējā biļetes cena un izrāžu apmeklētība. Tā kā Liepājas teātrī ir visaugstākās vidējās biļešu cenas, kaut arī apmeklētība ir krietni zemāka nekā Valmieras drāmas teātrī, tad Liepājas teātris ieņēmumu ziņā apsteidz Valmieras drāmas teātri.

Izvērtējot visus aplūkotos statistiskos rādītājus, var izvirzīt secinājumu, ka visatzinīgāk reģionālo profesionālo teātru starpā vērtējama Valmieras drāmas teātra darbība.